

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ Ή ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΖΑΡΖΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΚΡΥΓΕΝΗ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2009

Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την τριμελή εξεταστική επιτροπή που ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- Μιχάλης Ι. Παζαρζής, αναπληρωτής καθηγητής (Επιβλέπων)
- Γεώργιος Σαμιώτης, λέκτορας
- Χριστιάνα Καραμπέτσου, λέκτορας

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας δεν υποδηλώνει την αποδοχή των γνωμών της συγγραφέα.

Η συγγραφέας φέρει ολόκληρη την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright και ορίζει το σκοπό και το χαρακτήρα της φύσης αυτής ως μη εμπορικό και μη κερδοσκοπικό.

Ευχαριστώ την οικογένεια μου, για τις ώρες που τους στέρησα, προκειμένου να εκπονηθεί η παρούσα διπλωματική εργασία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	6
1. ΝΔ 187/1973 : ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	9
2. Ν 3816/1958 : ΚΩΔΙΚΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	10
2.1. Ναυπήγηση	10
2.2. Μεταβίβαση πλοίου με σύμβαση	12
2.3. Απόκτηση αιτία θανάτου	15
2.4. Διάθεση μερίδας συμπλοιοκτήτη	16
2.5. Εγκατάλειψη πλοίου στον ασφαλιστή	19
2.6. Δημόσιος πλειστηριασμός	21
2.7. Χρησικτησία	22
2.8. Δωρεά ή γονική παροχή, επικαρπία, προς εξασφάλιση απαιτήσεως	24
3. ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΠΛΟΙΟΥ	25
4. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΠΛΟΙΟΥ	27
5. ΤΡΟΠΟΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ	28
5.1. Μεταβίβαση πλοίου λόγω πώλησης	28
5.2. Μεταβίβαση κυριότητας πλοίων κοινών διατάξεων και πλοιαρίων	30
5.3. Μεταβίβαση αιτία θανάτου	34
5.4. Διαγραφή πλοίων νηολογημένων λόγω πλειστηριασμού	37
6. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ ΠΛΟΙΟΥ	38
7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/04	42
8. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΠΛΟΙΟΥ	47
8.1. Πολ 1053/11-6-2004	47
8.1. Πολ 1103/2004	63
9. Ν. 27/1975 ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΟΙΩΝ	65
10. ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Π.Δ. 186/1992)	68
11. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. 2589/2000	70
12. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	72
12.1. Προσύμφωνο πώλησης ναυπηγούμενου πλοίου	72
12.2. Πώληση ναυπηγούμενου πλοίου	75
12.3. Δωρεά εν ζωή ή αιτία θανάτου ή γονική παροχή πλοίου	75
13. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	76
14. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	78
15. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	80

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει το θεσμικό ή φορολογικό πλαίσιο μεταβιβάσεων των πλοίων και επιχειρεί μια μεθοδική και συστηματική συλλογή, καταγραφή και κατάταξη, σε ομοειδή ύλη, των αρχών που διέπουν και των κανόνων που ρυθμίζουν τις μεταβιβάσεις των πλοίων καθώς και την φορολογία μεταβιβάσεων των πλοίων, ώστε αυτές οι αρχές και οι διατάξεις να αποτελέσουν ενιαίο σώμα.

Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός συγκεντρώθηκαν και μελετήθηκαν μια πλειάδα νόμων σχετικοί με το θέμα. Αποτέλεσε θέμα διπλωματικής εργασίας γιατί διαπιστώθηκε, και προκάλεσε μεγάλη εντύπωση, η σχετική πολυνομία και κακονομία που διέπει τις μεταβιβάσεις των πλοίων με συνέπεια την ανασφάλεια και αβεβαιότητα δικαίου η οποία αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη της ναυτιλίας.

Το παρόν πόνημα έχει την ακόλουθη δομή:

Τα δύο πρώτα κεφάλαια αναφέρονται στις μεταβιβάσεις των πλοίων σύμφωνα με τον Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου και τον Κώδικα Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου.

Το τρίτο κεφάλαιο εξετάζει τη κατάσχεση πλοίου σύμφωνα με τον ΚΠολΔ.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται η παραχώρηση του πλοίου σύμφωνα με τον ΚΙΝΔ και επίσης καταγράφονται δύο παραδείγματα νομολογίας που αφορούν παραχωρήσεις πλοίων σύμφωνα με αποφάσεις του Αρείου Πάγου και του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφέρονται όλα τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις που είναι απαραίτητα για την καταχώρηση της μεταβίβασης του πλοίου στο νηολόγιο, άνευ της οποίας (καταχωρήσεως) δεν επέρχεται η μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου.

Στο έκτο κεφάλαιο αναφέρονται αποφάσεις δικαστηρίων σχετικές με τις μεταβιβάσεις πλοίων, οι οποίες έχουν εκδοθεί είτε από τον Άρειο Πάγο, είτε από το Εφετείο Πειραιά, είτε από το ΠολΠρωτΠειρ.

Το έβδομο κεφάλαιο εξετάζει τον Αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004 όπως αυτός τροποποιήθηκε με μεταγενέστερους νόμους. Αναφέρονται επίσης τα γενικά και τα ειδικά δικαιολογητικά που απαιτούνται για επενδύσεις εκσυγχρονισμού μεταφορικών μέσων που αφορούν πλοία.

Το όγδοο κεφάλαιο αποτελεί διοικητική κωδικοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για τη φορολογία μεταβίβασης πλοίων από το ν. 1587/50 έως το ν. 3220/2004.

Το ένατο κεφάλαιο καταγράφει τα άρθρα του ν. 27/1975 που αφορούν τη μεταβίβαση της κυριότητας ενός πλοίου.

Το δέκατο κεφάλαιο εξετάζει τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων σε σχέση με τις μεταβιβάσεις των πλοίων.

Το ενδέκατο κεφάλαιο εξετάζει το ΦΠΑ σε σχέση με τις μεταβιβάσεις των πλοίων.

Το δωδέκατο κεφάλαιο εξετάζει τη φορολογία χαρτοσήμου σε σχέση με τις μεταβιβάσεις των πλοίων.

Στο δέκατο τρίτο κεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα από την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Τα πλοία είναι, κατά τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, κινητά πράγματα, με την ιδιότητα ότι αυτά εγγράφονται στο νηολόγιο.

Το πλοίο, εφόσον είναι πράγμα, είναι αντικείμενο εμπράγματων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων την πρώτη θέση κατέχει η κυριότητα.

Η κυριότητα του πλοίου αποκτάται, πρωτότυπα ή παράγωγα, σύμφωνα με κανόνες είτε του δημόσιου είτε του ιδιωτικού δικαίου.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 3816/1958 «περί κυρώσεως του Κώδικος Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου»: «Πλοίων, κατά την έννοιαν του παρόντος νόμου είναι παν σκάφος χωρητικότητας καθαράς τουλάχιστον δέκα κόρων, προωρισμένον όπως κινήται αυτοδυνάμως εν θαλάσση. Αι διατάξεις του τρίτου, τετάρτου, έκτου, εβδόμου, δωδεκάτου, δεκάτου τρίτου και δεκάτου τετάρτου τίτλων του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και επί παντός άλλου πλωτού ναυπηγήματος».¹

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 του ν.δ. 187/1973 «περί κώδικος Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου»: Πλοίων κατά την έννοιαν του παρόντος κώδικος, είναι παν σκάφος, προωρισμένον όπως μετακινείται επί του ύδατος προς μεταφοράν προσώπων ή πραγμάτων, ρυμούλκησιν, επιθαλάσσιον αρωγήν, αλιείαν, αναψυχήν, επιστημονικάς έρευνας ή άλλον σκοπόν».

Γενικός ορισμός του «πλοίου» κατά την έννοια της φορολογικής νομοθεσίας εν γένει δεν υπάρχει, γιατί από αυτή λείπουν γενικές διατάξεις, με την έννοια των «γενικών αρχών».

¹ Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πλοίο υπό Ναυπήγηση και το φορολογικό καθεστώς του, εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2003

Απλώς σε ορισμένους φορολογικούς νόμους απαντώνται ορισμοί του όρου «πλοίο», τον οποίο, αυτοί ειδικά οι νόμοι, χρησιμοποιούν. Έτσι λ.χ. με τη διάταξη του άρθρου 1 & 3 του ν. 27/1975 «περί φορολογίας πλοίων» κλπ ορίζεται, ότι «ο όρος πλοίων περιλαμβάνει και τα πλοίαρια, εφ' όσον ειδικώς δεν ορίζεται άλλως», ενώ με τη διάταξη του άρθρου 1 & 5 του ν. 1587/1950 περί φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων ορίζεται ότι «ως πλοία λογίζονται τα κατά τον εμπορικό νόμον χαρακτηριζόμενα τιαύτα».

Όπου όμως παρόμοιοι ορισμοί λείπουν από τη συγκεκριμένη φορολογική νομοθεσία, γεννάται το γνωστό ερμηνευτικό ζήτημα, το οποίο γεννάται για κάθε φορολογικό νόμο, στον οποίο δεν υπήρξε φροντίδα του νομοθέτη να ορίσει με ποια έννοια εκλαμβάνει τους όρους, των οποίων γίνεται χρήση στους ορισμούς του.

Η παραδοσιακή θεωρία του φορολογικού δικαίου αντιμετώπιζε στο παρελθόν και εξακολουθεί να αντιμετωπίζει και σήμερα ακόμη το πιο πάνω ερμηνευτικό ζήτημα με μια παραδοσιακή όσο και εννιολογική μέθοδο.

Ο ερμηνευτής, κάνοντας χρήση αυτής της μεθόδου, εκκαλείτο και καλείται να πάρει θέση στο ζήτημα, κατά πόσο το φορολογικό δίκαιο έχει ή όχι «αυτονομία»² έναντι των λοιπών κλάδων του δικαίου, αν αυτή η όποια αυτονομία επεκτείνεται και στους όρους και τις έννοιες οι οποίες χρησιμοποιούνται στο φορολογικό δίκαιο και, τελικά, να σταθμίσει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, με ποια ακριβώς έννοια γίνεται χρήση στις φορολογικές διατάξεις συγκεκριμένου όρου, ο οποίος έχει ληφθεί από τους λοιπούς κλάδους του δικαίου.

Στα θετικά αυτής της μεθόδου συχνά πιστώνεται το γεγονός, ότι υποδεικνύει στον ερμηνευτή και στον άνθρωπο της πράξης μια αφετηρία προσέγγισης η οποία εγγράφεται αμέσως στην αντίληψή του, συντηρείται εύκολα στη μνήμη του.

² Ι. Αναστόπουλος, Φορολογικό δίκαιο, 1992, σελ. 13

Στα αρνητικά αυτής της μεθόδου πρέπει να χρεωθεί το γεγονός, ότι αυτή ζητεί από τον ερμηνευτή να λύσει προεχόντως και κατά τρόπο επιτακτικό ορολογικά και γλωσσικά αινίγματα και του αποκρύπτει το γεγονός, ότι η σύγχρονη ερμηνευτική προσέγγιση είναι εργασία διαλογική και πραξολογική.

Καλούμαστε να λύσουμε το ζήτημα, το οποίο δεν λύνεται, ή δε λύνεται μόνο, με το να καταφύγουμε σε ένα υπαρκτό ή ανύπαρκτο νομικό λεξικό και στο συγκεκριμένο λήμμα που θα βρίσκαμε ή δεν θα βρίσκαμε σε αυτό. Λύνεται στο πλαίσιο ενός νομικού στοχασμού ερμηνευτικής παραγωγής των κανόνων του δικαίου, κεντρική ιδέα του οποίου είναι το γεγονός ότι «η νομική ερμηνεία εκτυλίσσεται στην πραγματικότητα όχι ως γνώση μιας έτοιμης και αντικειμενικά δεδομένης κειμενικής σημασίας, αλλ' ως δημιουργική διαδικασία συγκαθορισμού και διάπλασης σημασιών μέσα σε ορισμένη έννομη τάξη».³

Συμπερασματικά πλοίο κατά την έννοια των φορολογικών νόμων, θεωρείται το σκάφος το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια όχι μόνο της παραδοσιακής αλλά και της σύγχρονης ερμηνευτικής προσέγγισης. Τα πλοία που πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις είναι πλοία έτοιμα, ικανά προς ναυσιπλοΐα.

³ Κ. Σταμάτης, Δίκαιο και δικαιοσύνη στην εποχή των ορίων, 2000, σελ. 244.

1. ΝΔ 187/1973: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σύμφωνα με τους κανόνες του δημόσιου δικαίου⁴ οι τρόποι αποκτήσεως κυριότητας πλοίου είναι οι ακόλουθοι:

- I. Η κατάληψη ή σύληση του πλοίου «δικαιώματι πολέμου». Στην περίπτωση αυτή η κυριότητα του πλοίου περιέχεται στην πολιτεία που έκανε την κατάληψη. Αυτό όμως συντελείται μόνο εφόσον και από τότε που η κατάληψη επικυρώθηκε από το δικαστήριο λειών πολέμου και το πλοίο κηρύχθηκε ως καλή λεία.
- II. Η δήμευση του πλοίου, ως παρεπόμενη ποινή για ορισμένα αδικήματα του ποινικού δικαίου (λαθρεμπόριο, πειρατεία, αλιεία με εκρηκτικές ύλες). Από την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως, η κυριότητα του πλοίου περιέχεται στο ελληνικό δημόσιο.
- III. Η περιέλευση στο ελληνικό δημόσιο της κυριότητας πλοίου που καταποντίστηκε στα ελληνικά παράλια.

⁴ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα Θεσσαλονίκη 1989

2. Ν. 3816/1958: ΚΩΔΙΚΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Σύμφωνα με τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου οι τρόποι αποκτήσεως κυριότητας πλοίου⁵ είναι οι ακόλουθοι:

2.1. ναυπήγηση

2.2. μεταβίβαση με σύμβαση

απόκτηση αιτία θανάτου

2.4. διάθεση ή εξαγορά μερίδας συμπλοιοκτήτη

2.5. εγκατάλειψη στον ασφαλιστή

2.6. πλειστηριασμός

2.7. χρησικτησία

2.8. δωρεά, γονική παροχή, επικαρπία, προς εξασφάλιση απαιτήσεως

Από αυτούς, η ναυπήγηση και η χρησικτησία οδηγούν σε **πρωτότυπη απόκτηση** κυριότητας. Οι υπόλοιποι, αντίθετα, οδηγούν σε **παράγωγη απόκτηση**.

Το πλοίο από τη φύση του είναι κινητό. Όμως, για ορισμένα θέματα που αφορούν την κυριότητα και τα βάρη πάνω σ' αυτή, ο νόμος υποβάλλει εξαιρετικά το πλοίο στη μεταχείριση του ακινήτου. Το πιο βασικό από τα θέματα αυτά είναι η απόκτηση της κυριότητας του πλοίου και οι μεταβολές της. Πέρα όμως από τις εξαιρετικές αυτές ρυθμίσεις, το πλοίο υπόκειται στο νομοθετικό καθεστώς των κινητών.

2.1. Ναυπήγηση

Κατά κανόνα, η απόκτηση κυριότητας καινούργιου πλοίου έχει ως βάση σύμβαση, που καταρτίζεται ανάμεσα στον κατασκευαστή (ναυπηγό) και σ' αυτόν που θέλει να αποκτήσει το πλοίο (παραγγελέα). Σήμερα, σπάνια τα ναυπηγεία

⁵ Πουλάντζας Νικόλαος, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Σταμούλης, 2005

κατασκευάζουν πλοία για δικό τους λογαριασμό με σκοπό να τα πουλήσουν αργότερα και η περίπτωση ονομάζεται «ναυπήγηση κατ' οικονομία». Στη ναυπήγηση κατ' οικονομία, ο ναυπηγός καθίσταται κύριος του νέου πλοίου, διότι η από μέρους του επεξεργασία ή και μετάπλαση ιδιόκτητων υλικών για την κατασκευή του πλοίου μεταβάλλει απλά το αντικείμενο της κυριότητάς του, η οποία και αφορά εφεξής το παραγόμενο με την επεξεργασία ή και μετάπλαση νέο πράγμα (πλοίο)⁶. Σήμερα τα ναυπηγεία συνηθίζουν να κατασκευάζουν τα πλοία ύστερα από παραγγελία. Η ναυπήγηση αυτή στηρίζεται σε σύμβαση και μπορεί να πάρει δύο μορφές. Συγκεκριμένα τα υλικά για την κατασκευή του πλοίου μπορεί: α) να τα χορηγεί ο πελάτης, οπότε λέμε ότι έχουμε ναυπήγηση για λογαριασμό, ή β) να τα διαθέτει ο ναυπηγός οπότε λέμε ότι έχουμε ναυπήγηση κατά παραγγελία.

Η ναυπήγηση για λογαριασμό όπως και η κατ' οικονομία ναυπήγηση είναι σπάνια. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατά παραγγελία ναυπήγηση γιατί είναι συχνότερη και πιο περίπλοκη. Στη ναυπήγηση κατά παραγγελία, ο ναυπηγός δεν εκτελεί το έργο της κατασκευής πλοίου για δικό του λογαριασμό, αλλά για λογαριασμό άλλου προσώπου.

Ο ΚΙΝΔ ρυθμίζει τη σύμβαση ναυπηγήσεως σε μια και μόνη διάταξη, συγκεκριμένα στο άρθρο 5. Το άρθρο αυτό ορίζει: «Επί συμβάσεως ναυπηγήσεως, εκτός αντιθέτου συμφωνίας, εφαρμόζονται οι περί μισθώσεως έργου διατάξεις του Αστικού Κώδικος, πλην των άρθρων 683, 693 και 695»⁷.

Η σύμβαση ναυπηγήσεως είναι μίσθωση έργου γιατί κατευθύνεται στην παραγωγή μη αντικαταστατού πράγματος που κατασκευάζεται σύμφωνα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες του παραγγελέα. Εκείνο που αμφισβητείται είναι αν στην

⁶ Αντώνης Μ. Ανταπάσης, Κτήση κυριότητας σε ναυπηγούμενο πλοίο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1997

⁷ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

ναυπήγηση στην οποία τα υλικά διαθέτει ο ναυπηγός, εκείνος που αποκτά πρωτότυπα την κυριότητα του ναυπηγούμενου είναι ο ναυπηγός ή ο παραγγελέας.

Κατά την άποψη που επικρατεί στη νομολογία, ο παραγγελέας αποκτά πρωτότυπα την κυριότητα του πλοίου μόνο όταν χορηγεί τα υλικά. Αντίθετα, όταν τα υλικά τα διαθέτει ο ναυπηγός, αυτός αποκτά πρωτότυπα την κυριότητα και στη συνέχεια τη μεταβιβάζει στον παραγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ο παραγγελέας αποκτά παράγωγα την κυριότητα του πλοίου από το ναυπηγό.

Στην επιστήμη όμως, υποστηρίζεται η άποψη ότι ακόμα και όταν τα υλικά τα διαθέτει ο ναυπηγός ο παραγγελέας γίνεται πρωτότυπα κύριος του πλοίου. Η σύμβαση ναυπηγήσεως καταρτίζεται ατύπως αφού ούτε το άρθρο 5 του ΚΙΝΔ ούτε οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τη μίσθωση έργου επιβάλλουν ορισμένο τύπο και είναι αντικειμενικά εμπορική πράξη.

Το άρθρο 5 του ΚΙΝΔ εφαρμόζεται μόνο στα σκάφη που είναι πλοία και όχι πλωτά ναυπηγήματα.

2.2. Μεταβίβαση πλοίου με σύμβαση

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος αποκτήσεως της κυριότητας του πλοίου είναι η σύμβαση, η οποία ρυθμίζεται κυρίως στο άρθρο 6 του ΚΙΝΔ⁸. Η διάταξη του άρθρου 6, όπως και των επόμενων του ΚΙΝΔ, εφαρμόζεται μόνο στα πλοία και όχι στα πλωτά ναυπηγήματα. Η διάταξη αυτή όμως, εφαρμόζεται και στο ναυπηγούμενο πλοίο εφόσον έχει νηολογηθεί (άρθρο 7 του ΚΙΝΔ). Επίσης, εφαρμόζεται και στην ιδανική μερίδα πλοίου, που και αυτή μεταβιβάζεται κατ' αρχήν ελεύθερα (άρθρο 28 του ΚΙΝΔ).

Όλες αυτές οι διατάξεις αφορούν την εμπράγματη σύμβαση μεταβιβάσεως του πλοίου, αυτή δηλαδή με την οποία συντελείται η μετάθεση της κυριότητας πάνω σ'

⁸ Κοροτζής Ιωάννης, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκουλα

αυτό. Και φυσικά, ισχύουν ανεξάρτητα από την ενοχική σύμβαση, η οποία αποτελεί την αιτία της μεταβιβάσεως. Γι' αυτό, εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση μεταβιβάσεως πλοίου, με αντάλλαγμα ή χωρίς αντάλλαγμα. Συνεπώς, όχι μόνο στην αγοραπωλησία, αλλά και στην ανταλλαγή, τη δόση αντί καταβολής, την εισφορά σε εταιρία, όπως και στη δωρεά.

Η εκποίηση του πλοίου είναι κατ' αρχή ελεύθερη αλλά μερικές φορές, ο νόμος απαγορεύει ή περιορίζει την ελευθερία αυτή.

Η συμβατική μεταβίβαση πλοίου είναι πράξη αντικειμενικά εμπορική και για τους δύο συμβαλλόμενους.

Οι προϋποθέσεις για τη μεταβίβαση της κυριότητας πλοίου ορίζονται στο άρθρο 6 ΚΙΝΔ⁹.

Σύμφωνα με αυτό: «Προς μεταβίβαση της κυριότητας πλοίου απαιτείται συμφωνία μεταξύ του κυρίου και του αποκτώντος ότι διά νόμιμόν τινα αιτίαν μετατίθεται εις αυτόν η κυριότης. Η συμφωνία γίνεται εγγράφως και υποβάλλεται εις καταχώρισιν εν τω νηολόγιω. Άνευ της κατά το προηγούμενον εδάφιον εγγραφής δεν επέρχεται η μεταβίβασις της κυριότητος του πλοίου».

Συνεπώς, οι προϋποθέσεις που είπαμε είναι: α) έγγραφη συμφωνία και β) καταχώρισή της στο νηολόγιο.

Ειδικότερα:

1. Η συμφωνία για τη μεταβίβαση της κυριότητας πλοίου γίνεται, κατά το άρθρο 6 ΚΙΝΔ, ανάμεσα στον κύριο και στον αποκτώντα. Προϋποτίθεται ότι ο μεταβιβάζων είναι κύριος του πλοίου. Συνεπώς, αποκλείεται να αποκτήσει κανείς κυριότητα από μη κύριο, όταν είναι καλής πίστεως.

⁹ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

2. Η συμφωνία πρέπει να γίνεται εγγράφως. Φυσικά, αρκεί και ιδιωτικό έγγραφο. Αν όμως για τη βασική (την υποσχετική) σύμβαση απαιτείται ορισμένος τύπος, ο ίδιος πρέπει να τηρηθεί και για την εμπράγματη σύμβαση μεταβιβάσεως του πλοίου.
3. Η συμφωνία, εκτός των άλλων, πρέπει να μνημονεύει την αιτία, για την οποία μετατίθεται η κυριότητα και αυτή πρέπει να είναι νόμιμη. Από τη ρύθμιση αυτή συνάγεται ότι η σύμβαση για τη μεταβίβαση πλοίου είναι αιτιώδης και ότι συνεπώς, τα τυχόν ελαττώματα της αιτίας πλήττουν απευθείας τη μεταβίβαση.
4. Η συμφωνία πρέπει να καταχωρίζεται στο νηολόγιο. Χωρίς την καταχώριση αυτή, δεν επέρχεται η μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου.

Όπως είναι φανερό, στο θέμα της αποκτήσεως της κυριότητας, ο νομοθέτης υποβάλλει το πλοίο στη μεταχείριση του ακινήτου.

Από αυτό συνάγονται τα ακόλουθα:

Πρώτο, ότι δεν απαιτείται παράδοση του πλοίου, όπως απαιτείται για τη μεταβίβαση των κινητών. Η δημοσιότητα αναπληρώνει την παράδοση. Αυτό διευκολύνει τη μεταβίβαση των πλοίων κατά το χρόνο που ταξιδεύουν.

Δεύτερον, συνάγεται ότι το πλοίο υποβάλλεται στη μεταχείριση του ακινήτου, μόνο στο μέτρο που το θέλει ο νόμος. Με βάση αυτή τη συλλογιστική επικρατεί σήμερα η άποψη ότι δεν εφαρμόζεται στο πλοίο η διάταξη του άρθρου 614ΑΚ η οποία προβλέπει τη συνέχιση της μισθώσεως ακινήτου σε περίπτωση μεταβιβάσεως του μισθίου. Συνεπώς, η μεταβίβαση του πλοίου επιφέρει οπωσδήποτε λύση της ναυλώσεώς του. Πολλές αποφάσεις μάλιστα, δέχονται ότι και η αναγκαστική εκποίηση του πλοίου λύνει τη ναύλωση. Όμως, η μίσθωση του πλειστηριασθέντος ακινήτου συνεχίζεται.

Οι διατάξεις των άρθρων 6 ΚΙΝΔ δεν εφαρμόζονται στα πλωτά ναυπηγήματα. Αυτά ως κινητά, μεταβιβάζονται με συμφωνία και παράδοση. Η συμφωνία μπορεί να είναι προφορική και δεν απαιτείται να καταχωρισθεί στο νηολόγιο. Εξάλλου, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει για τη μεταβίβαση πλοίων, η σύμβαση για τη μεταβίβαση

πλωτού ναυπηγήματος είναι αναιτιώδης. Συνεπώς, τα ελαττώματα της αιτίας δε θίγουν τη μεταβίβαση.

2.3. Απόκτηση αιτία θανάτου

Το πλοίο ως στοιχείο της περιουσίας του ανθρώπου, μεταβιβάζεται και αιτία θανάτου, όπως η περιουσία του, κατά τις διατάξεις του κληρονομικού δικαίου¹⁰. Έτσι η κυριότητα του πλοίου μεταβιβάζεται είτε από το νόμο (εξ αδιαθέτου) είτε με διαθήκη (ως κληρονομία ή κληροδότημα) είτε με δωρεά αιτία θανάτου. Φυσικά, ο τρόπος αυτός αποκτήσεως της κυριότητας του πλοίου είναι παράγωγος.

Το κυριότερο πρόβλημα που απασχόλησε το ναυτικό δίκαιο στο παρελθόν, ήταν αν η απόκτηση έπρεπε να καταχωρίζεται στο νηολόγιο.

Το άρθρο 8 του ΚΙΝΔ επεκτείνει στα πλοία τη δημοσιότητα στην οποία υποβάλλονται τα ακίνητα σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής. Συγκεκριμένα, το άρθρο αυτό προβλέπει αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1192-1195, 1199-1204 ΑΚ. Με βάση τα άρθρα αυτά, λοιπόν, ορίζονται οι πράξεις αιτία θανάτου που πρέπει να καταχωρίζονται στο νηολόγιο, καθώς και τα αποτελέσματα της καταχώρισεως.

Έτσι, στο νηολόγιο, πρέπει να καταχωρίζονται: τόσο η δωρεά αιτία θανάτου, όσο και η αποδοχή κληρονομίας και κληροδοσίας, εφόσον προκύπτει από δημόσιο έγγραφο. Αντί της αποδοχής, όμως μπορεί να μεταγραφεί το κληρονομητήριο¹¹.

Με την καταχώριση συντελείται η απόκτηση της κυριότητας του πλοίου. Όμως, ανατρέχει στο χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την αναβλητική αίρεση ή προθεσμία.

¹⁰ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

¹¹ Μυλωνόπουλος Δημήτρης, Δημόσιο και Ιδιωτικό Δίκαιο, εκδ. Σταμούλης

2.4. Διάθεση μερίδας συμπλοιοκτητή

Ιδιόρρυθμες περιπτώσεις αποκτήσεως ιδανικής μερίδας πλοίου προβλέπονται στις διατάξεις του ΚΙΝΔ για τη συμπλοιοκτησία.

Η συμπλοιοκτησία, ως εταιρία, λειτουργεί με την αρχή της πλειοψηφίας. Συνεπώς, οι αποφάσεις της πλειοψηφίας δεσμεύουν και τη μειοψηφία. Ανέκαθεν, όμως, για λόγους επιείκειας, δίνεται η ευχέρεια στο συμπλοιοκτήτη που διαφωνεί να αποσείσει τη βαριά ευθύνη, που μπορεί να συνεπάγεται γι' αυτόν μια απόφαση της πλειοψηφίας. Συγκεκριμένα, του δίνεται η δυνατότητα να διαθέσει τη μερίδα του, άλλοτε χωρίς αντάλλαγμα και άλλοτε με αντάλλαγμα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20 και 21 ΚΙΝΔ, αντίστοιχα¹².

Ειδικότερα:

- Ι) Ο συμπλοιοκτήτης, που δε συναίνεσε σε απόφαση της πλειοψηφίας για επισκευή του πλοίου σε μεγάλη έκταση ή για καταβολή χρέους, για το οποίο χωρεί παραχώρηση κατά τα άρθρα 85 του ΚΙΝΔ, έχει την εξής ευχέρεια κατά το άρθρο 20 του ΚΙΝΔ: Να απαλλαγεί από την υποχρέωση που έχει να συμμορφωθεί στην απόφαση, διαθέτοντας χωρίς αποζημίωση τη μερίδα του στους λοιπούς συμπλοιοκτήτες.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 20 ΚΙΝΔ, είναι:

1. Απόφαση της πλειοψηφίας, στην οποία δε συναίνεσε ο συμπλοιοκτήτης, είτε γιατί δεν πήρε μέρος στη σχετική συνεδρίαση, είτε γιατί δε συνέπραξε κατά οποιοδήποτε τρόπο στη λήψη της απόφασεως.
2. Η απόφαση να αφορά επισκευή μεγάλης εκτάσεως, ή καταβολή αντί της οποίας θα μπορούσε να γίνει περιορισμός της ευθύνης των συμπλοιοκτητών με παραχώρηση.

¹² Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, η διάθεση της μερίδας γίνεται με έγγραφη δήλωση του συμπλοιοκτήτη, που απευθύνεται σε όλους τους συμπλοιοκτήτες ή στο διαχειριστή της συμπλοιοκτησίας. Η δήλωση αυτή για να έχει αποτελέσματα, πρέπει να καταχωρισθεί στο νηολόγιο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 6ΚΙΝΔ.

Τα αποτελέσματα της διαθέσεως της μερίδας είναι:

α) ότι η μερίδα του συμπλοιοκτήτη περιέρχεται στους λοιπούς συμπλοιοκτήτες, κατά λόγο των μεριδίων τους,

β) ότι ο συμπλοιοκτήτης που διέθεσε τη μερίδα του εξέρχεται από τη συμπλοιοκτησία, απαλλασσόμενος από τις υποχρεώσεις που είχε από την απόφαση της πλειοψηφίας των συμπλοιοκτητών.

Ο τρόπος αυτός αποκτήσεως της κυριότητας μερίδας πλοίου έχει δύο ιδιορρυθμίες:

- Δεν είναι ακριβώς συμβατικός, γιατί η μερίδα του συμπλοιοκτήτη προσαυξάνει από το νόμο και ανεξάρτητα από τη θέληση των λοιπών συμπλοιοκτητών τις μερίδες τους.
- Οδηγεί σε παράγωγη απόκτηση κυριότητας, συνεπώς το ποσοστό της συμπλοιοκτησίας το οποίο περιέχεται στους λοιπούς συμπλοιοκτήτες μεταβιβάζεται με τα βάρη που τυχόν έφερε η διατιθέμενη μερίδα. Αυτό σημαίνει ότι, στις περιπτώσεις που η μερίδα έχει βάρη, η μεταβίβαση δε γίνεται πραγματικά, χωρίς αποζημίωση, όπως προβλέπει ο νόμος. Γι' αυτό, γίνεται δεκτό ότι, ο συμπλοιοκτήτης που διαθέτει τη μερίδα του υποχρεούται είτε να άρει το βάρος είτε να καλύψει με αποζημίωση τους συμπλοιοκτήτες.

II) Κατά το άρθρο 21 ΚΙΝΔ¹³, εξάλλου, αν συμπλοιοκτήτης – μέλος του πληρώματος απολυθεί, δικαιούται να ζητήσει από τους λοιπούς συμπλοιοκτήτες να εξαγοράσουν τη μερίδα του, με τίμημα που καθορίζεται από το δικαστήριο, ύστερα από γνωμοδότηση

¹³ Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

πραγματογνωμόνων. Ο νομοθέτης, παίρνοντας υπόψη ότι ο συμπλοιοκτήτης ενδέχεται να εξάρτησε τη συμμετοχή του στη συμπλοιοκτησία από τη θέση του ως μέλος του πληρώματος, του έδωσε την ευχέρεια να αποχωρήσει από τη συμπλοιοκτησία, αν απολυθεί από τους συμπλοιοκτήτες του, υποχρεώνοντάς τους να εξαγοράσουν τη μερίδα του. Και ο τρόπος αυτός αποκτήσεως κυριότητας ιδανικού μεριδίου πλοίου έχει την ιδιορρυθμία του. Στην ουσία στηρίζεται σε σύμβαση, η οποία όμως είναι υποχρεωτική για τους υπόλοιπους συμπλοιοκτήτες.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 21 ΚΙΝΔ είναι η απόλυση του συμπλοιοκτήτη-μέλους του πληρώματος.

Αν και δεν το προβλέπει ο νόμος, γίνεται δεκτό ότι η απόλυση δεν πρέπει να προκλήθηκε από υπαίτια συμπεριφορά του. Αν συντρέξει η προϋπόθεση αυτή, ο συμπλοιοκτήτης - μέλος του πληρώματος αποκτά το δικαίωμα να ζητήσει από τους λοιπούς συμπλοιοκτήτες την εξαγορά της μερίδας του. Η εξαγορά γίνεται με τίμημα που το καθορίζει το δικαστήριο, ύστερα από γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων. Εννοείται ότι η απόφαση του δικαστηρίου χρειάζεται, όταν δεν υπάρχει συμφωνία των συμπλοιοκτητών σχετικά με το τίμημα. Το τίμημα, εξάλλου, καταβάλλεται από τους λοιπούς συμπλοιοκτήτες κατά λόγο της μερίδας τους στο πλοίο.

Το δικαίωμα αυτό ασκείται με δήλωση του συμπλοιοκτήτη ή με αίτησή του κατ' ευθείαν στο δικαστήριο για τον καθορισμό του τιμήματος. Η δήλωση ή αίτηση, φυσικά, απευθύνεται στους λοιπούς συμπλοιοκτήτες. Κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 6 ΚΙΝΔ, η δήλωση ή αίτηση του συμπλοιοκτήτη, ή τυχόν συμφωνία ή δικαστική απόφαση που καθορίζει το τίμημα, καθώς και η απόδειξη της καταβολής, πρέπει να καταχωρίζονται στο νηολόγιο.

Αποτέλεσμα της εξαγοράς είναι η μεταβίβαση της κυριότητας της μερίδας συμπλοιοκτησίας στους λοιπούς συμπλοιοκτήτες, κατά λόγο των μερίδων τους και φυσικά η έξοδος από τη συμπλοιοκτησία του συμπλοιοκτήτη που την προκάλεσε.

Το αποτέλεσμα αυτό συντελείται από την καταβολή του τιμήματος (άρθρο 21 § 3 ΚΙΝΔ), με την προϋπόθεση όμως ότι ακολούθησε καταχώριση στο νηολόγιο.

2.5. Εγκατάλειψη του πλοίου στον ασφαλιστή

Η εγκατάλειψη του ασφαλισμένου πλοίου στον ασφαλιστή, σύμφωνα με τους ορισμούς των άρθρων 280 επ. ΚΙΝΔ, γίνεται από τον ασφαλισμένο με σκοπό να πάρει το ασφάλισμα που οφείλεται σε περίπτωση ολικής απώλειας. Η εγκατάλειψη, βέβαια, είναι θεσμός του θαλάσσιου ασφαλιστικού δικαίου. Μας ενδιαφέρει και εδώ όμως, γιατί αποτελεί παράγωγο τρόπο αποκτήσεως της κυριότητας του πλοίου¹⁴.

I. Οι προϋποθέσεις για την εγκατάλειψη ορίζονται στα άρθρα 281 επ. ΚΙΝΔ και είναι οι ακόλουθες:

1. Ασφάλιση του πλοίου εναντίον θαλάσσιων κινδύνων
2. Συνδρομή μιας από τις περιπτώσεις του άρθρου 281 ΚΙΝΔ.

Οι πιο συνηθισμένες και ενδιαφέρουσες από αυτές είναι εκείνες που αναφέρονται υπό στοιχείο 2.

Συγκεκριμένα η περίπτωση κατά την οποία τα έξοδα για την ανέλκυση του πλοίου, που βλάφτηκε από θαλάσσιο κίνδυνο, για την επισκευή και την επαναφορά του σε κατάσταση που θα του επιτρέψει να εξακολουθήσει τη ναυσιπλοΐα, ξεπερνούν τα τρία τέταρτα της ασφαλιστικής αξίας. Ακόμα η περίπτωση κατά την οποία η επισκευή του πλοίου δεν είναι δυνατή στον τόπο του ατυχήματος, ούτε είναι δυνατή η μεταφορά των μέσων επισκευής στον τόπο του ατυχήματος ή η ρυμούλκηση του πλοίου στο λιμένα όπου θα μπορούσε να επισκευαστεί.

Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, ο ασφαλισμένος δικαιούται να προβεί στην εγκατάλειψη του πλοίου. Η εγκατάλειψη γίνεται με δήλωση, που κοινοποιείται

¹⁴ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

στον ασφαλιστή. Η δήλωση πρέπει να κοινοποιηθεί μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την επομένη της ημέρας που έγινε γνωστό το ατύχημα ή της ημέρας που συμπληρώθηκαν οι προθεσμίες των άρθρων 281 & 282 ΚΙΝΔ (άρθρο 283 ΚΙΝΔ). Αποδοχή της δηλώσεως του ασφαλισμένου από τον ασφαλιστή δε χρειάζεται. Η μεταβίβαση της κυριότητας θεωρείται ότι συντελέστηκε από την κοινοποίηση της δηλώσεως για την εγκατάλειψη (άρθρο 285 § 2 ΚΙΝΔ).

II. Μετά τη δήλωση εγκαταλείψεως, ο ασφαλιστής έχει δύο δικαιώματα:

1. Δικαίωμα να αμφισβητήσει στα δικαστήρια το δικαίωμα εγκαταλείψεως, μέσα σε τριάντα μέρες από την κοινοποίηση της δηλώσεως (άρθρο 285 § 1 ΚΙΝΔ). Η αμφισβήτηση δεν αναστέλλει τα αποτελέσματα της εγκαταλείψεως. Εξάλλου, η δικαστική απόφαση που εκδίδεται είναι αναγνωριστική. Έτσι, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η δήλωση είναι νόμιμη, η μεταβίβαση θεωρείται ότι έγινε από τότε που η δήλωση κοινοποιήθηκε στον ασφαλιστή. Στην αντίθετη περίπτωση, η μεταβίβαση θεωρείται σαν να μην έγινε ποτέ.
2. Δικαίωμα να αποποιηθεί την απόκτηση της κυριότητας του πλοίου. Η αποποίηση γίνεται με δήλωση που πρέπει να κοινοποιηθεί στον ασφαλισμένο «αμελλητί» (άρθρο 287 ΚΙΝΔ), δηλαδή χωρίς υπαίτια χρονοτριβή. Συγχρόνως, όμως, ο ασφαλιστής πρέπει να προσφερθεί ανεπιφύλακτα να καταβάλει ολόκληρο το ασφάλισμα.

Το δικαίωμα αποποίησης δικαιολογείται από το ενδεχόμενο, η εγκατάλειψη να είναι επαχθής για τον ασφαλιστή, π.χ. επειδή θα τον υπέβαλε σε σοβαρές δαπάνες για την ανέλκυση ή για την επισκευή του πλοίου, επειδή το πλοίο έχει πολλές υποχρεώσεις και βάρη.

III. Αποτέλεσμα της εγκαταλείψεως είναι ότι η κυριότητα του πλοίου περιέχεται παράγωγα στον ασφαλιστή.

Αν και πουθενά στις διατάξεις των άρθρων του ΚΙΝΔ δε γίνεται λόγος για καταχώριση της μεταβιβάσεως της κυριότητας στο νηολόγιο, αυτή θεωρείται

αυτονόητη. Στο άρθρο 285 § 2 ΚΙΝΔ, όμως ορίζεται ότι η μεταβίβαση συντελείται από την κοινοποίηση της δηλώσεως περί εγκαταλείψεως. Ενόψει της διατάξεως αυτής η καταχώριση εμφανίζεται να έχει δηλωτική μόνο σημασία. Αυτό όμως θα ήταν ασυμβίβαστο με το όλο σύστημα δημοσιότητας που ισχύει στα πλοία. Γι' αυτό η διάταξη του άρθρου 285 § 2 ΚΙΝΔ δεν μπορεί να έχει άλλο νόημα παρά μόνο τούτο: Ότι η μεταβίβαση του πλοίου συντελείται με μόνη τη δήλωση εγκαταλείψεως, χωρίς αποδοχή του ασφαλιστή. Συνεπώς, για να επιφέρει η δήλωση τη μεταβίβαση πρέπει να εγγραφεί στο νηολόγιο.

2.6. Δημόσιος πλειστηριασμός

Η απόκτηση της κυριότητας μπορεί να γίνεται και με κατακύρωση σε δημόσιο πλειστηριασμό¹⁵.

Ο δημόσιος πλειστηριασμός γίνεται, κατ' αρχή, στα πλαίσια της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως επί του πλοίου. Μπορεί να γίνεται όμως, και σε άλλες περιπτώσεις, που τις προβλέπει ο νόμος (π.χ. άρθρα 12, 32, 193, 103 ΚΙΝΔ).

Ο νομοθέτης, για να εξασφαλίσει με πλειοδοσία ευνοϊκότερο ή πιο αντικειμενικό προσδιορισμό του τιμήματος, επέβαλε ή επέτρεψε την εκποίηση του πλοίου με δημόσιο πλειστηριασμό και σε άλλες περιπτώσεις εκτός από την αναγκαστική εκτέλεση. Σημειώνουμε ότι και ο εκούσιος πλειστηριασμός γίνεται κατά τις διατάξεις περί αναγκαστικής εκτελέσεως επί ακινήτων του ΚπολΔ.¹⁶

Όπως στα ακίνητα, η μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου στον υπερθεματιστή συντελείται με την καταχώριση της περιλήψεως της κατακυρωτικής εκθέσεως στο νηολόγιο.

¹⁵ Κοροτζής Ιωάννης, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

¹⁶ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

Ο πλειστηριασμός είναι παράγωγος τρόπος αποκτήσεως της κυριότητας πλοίου. Όμως όταν γίνεται σε αναγκαστική εκτέλεση, έχει την ιδιορρυθμία ότι μεταβιβάζει την κυριότητα του πλοίου στον υπερθεματιστή ελεύθερη από βάρη.

2.7. Χρησικτησία

Η χρησικτησία, ως τρόπος αποκτήσεως κυριότητας πλοίου, προβλέπεται στο άρθρο 292 ΚΙΝΔ¹⁷. Επειδή όμως η διάταξη αυτή δεν εξαντλεί όλα τα θέματα, εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις των άρθρων του ΑΚ για τη χρησικτησία γενικά. Η χρησικτησία, φυσικά, είναι πρωτότυπος τρόπος αποκτήσεως της κυριότητας πλοίου.

Στο άρθρο 292 ΚΙΝΔ καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την τακτική και την έκτακτη χρησικτησία. Συγκεκριμένα¹⁸:

1. Για την απόκτηση του πλοίου με **τακτική χρησικτησία**, απαιτούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις κατά την § 1 του άρθρου αυτού:
 - Νομή. Από αυτό συνάγεται ότι, πριν από την παράδοση του πλοίου, δεν αρχίζει ο χρόνος της χρησικτησίας. Η νομή πρέπει να ασκείται «διανοία κυρίου», σύμφωνα με το άρθρο 1041 ΑΚ. Γι' αυτό, ο πλοίαρχος δεν μπορεί να αποκτήσει ποτέ με χρησικτησία το πλοίο που κυβερνά, αφού το κατέχει στο όνομα και για λογαριασμό του κυρίου ή του πλοιοκτήτη. Το ίδιο ισχύει και γι' αυτόν που αγόρασε πλοίο με εντολή και για λογαριασμό άλλου.
 - Νόμιμος τίτλος, δηλαδή νομικό γεγονός που προσπορίζει κυριότητα, π.χ. αγοραπωλησία, δόση αντί καταβολής, δωρεά κ.τ.λ. Ο νόμιμος τίτλος μπορεί να είναι και φαινομενικά μόνο νόμιμος, αρκεί να μπορεί να

¹⁷ Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, «Ναυτικό Δίκαιο», εκδ. Αντ. Ν. Σάκουλα

¹⁸ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, «Ναυτικό Δίκαιο», εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

δικαιολογήσει την καλή πίστη του νομέα. Πραγματικά, κατά το άρθρο 1043 § 1 ΑΚ αρκεί να για τη χρησικτησία και νομιζόμενος τίτλος.

- Καταχώριση του νόμιμου τίτλου στο νηολόγιο. Από αυτό συνάγεται, ακόμα, ότι ο τίτλος πρέπει να διατυπώνεται σε έγγραφο. Συνεπώς, αν δεν υπάρχει, έγγραφο, ή αν το έγγραφο δεν καταχωρίστηκε στο νηολόγιο, δε χωρεί χρησικτησία, ακόμα και αν παραδόθηκε το πλοίο.
- Καλή πίστη του νομέα, δηλαδή πεποίθησή του, που δεν οφείλεται σε δόλο ή σε βαριά αμέλεια, ότι νόμιμα απέκτησε την κυριότητα του πλοίου. Η καλή πίστη πρέπει να υπάρχει κατά το χρόνο της αποκτήσεως της νομής, αφού η επιγενόμενη κακή πίστη δε βλάπτει.
- Νομή τριών ετών, από την εγγραφή του τίτλου στο νηολόγιο. Βλέπομε ότι ο ΚΙΝΔ καθορίζει το χρόνο της τακτικής χρησικτησίας για τα πλοία σε τρία χρόνια, που αντιστοιχεί στο χρόνο της τακτικής χρησικτησίας για τα κινητά.

2. Για την **έκτακτη χρησικτησία** η § 2 του άρθρου 292 ΚΙΝΔ, απαιτεί:

- Νομή «διανοία κυρίου», με την έννοια που είδαμε πιο πάνω.
- Νομή για δέκα χρόνια. Εδώ παρατηρούμε ότι ο ΚΙΝΔ, στην έκτακτη χρησικτησία, παρεκκλίνει από το δίκαιο που ισχύει για τα κινητά και τα ακίνητα. Γι' αυτά, πραγματικά, ο Αστικός Κώδικας (άρθρο 1045) απαιτεί νομή είκοσι ετών. Η παρέκκλιση δικαιολογείται από την επιθυμία του νομοθέτη να τακτοποιούνται σε σύντομο χρόνο οι εκκρεμότητες που αφορούν τα πλοία, τα οποία άλλωστε έχουν σύντομη σχετικά ζωή.

Το άρθρο 292 ΚΙΝΔ εφαρμόζεται μόνο στα πλοία, και όχι στα πλωτά ναυπηγήματα. Η χρησικτησία γι' αυτά, συνεπώς, διέπεται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τη χρησικτησία των κινητών. Η παρατήρηση αυτή έχει σημασία

για την έκτακτη χρησικτησία, η οποία ενώ για τα πλοία προϋποθέτει νομή δέκα ετών, για τα πλωτά ναυπηγήματα απαιτεί νομή είκοσι ετών¹⁹.

2.8. Δωρεά, γονική παροχή, επικαρπία, προς εξασφάλιση απαιτήσεως

Τα πλοία μπορούν, επίσης, να μεταβιβαστούν κατά κυριότητα, λόγω:

- ❖ Δωρεάς (άρθρα 6-7 ΚΙΝΔ) ή γονικής παροχής
- ❖ Προς εξασφάλιση απαιτήσεως (άρθρο 190 ΚΙΝΔ)
Προς εξασφάλισιν απαιτήσεως δύναται να μεταβιβασθή η κυριότης πλοίου, κατά τας διατάξεις του άρθρ. 6. Ο οφειλέτης διατηρεί την διαχείρισιν και εκμετάλλευσιν του πλοίου, ως πλοιοκτήτης. Ο οφειλέτης υποχρεούται να διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται το πλοίον επιμελώς και κατά τους κανόνας τακτικής εκμεταλλεύσεως.
- ❖ Ή να καταστούν αντικείμενο επικαρπίας (άρθρα 1142 ΑΚ)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- Στην απόκτηση της κυριότητας του πλοίου δεν μπορεί να προστεθεί η μισθοδοτική μίσθωση (leasing), για όσο χρόνο ο νομοθέτης επιμένει να εξαιρεί να εξαιρεί ρητά τα πλοία από τη χρηματοδοτική μίσθωση.
- Περιορισμοί μεταβίβασης κυριότητας πλοίου αφορούν περισσότερο μεταβίβαση σε αλλοδαπούς, πλοίων που είναι νηολογημένα σε Ελληνικά νηολόγια, και αφορούν ιδιαίτερα μέτρα εκποίησης.

¹⁹ Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989

3. ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΠΛΟΙΟΥ

Η κατάσχεση των πλοίων και η αναγκαστική εκτέλεση σ' αυτά γίνονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 992 επ. ΚΠολΔ, που αφορούν την κατάσχεση «επί ακινήτων, πλοίων και αεροσκαφών του οφειλέτου». (εξαιρούμενος κίνδυνος)

Κατάσχεση με άδεια της αρχής.

Πρόκειται για την κατάσχεση, αναγκαστική ή συντηρητική²⁰, που γίνεται στα πλαίσια την αναγκαστικής εκτελέσεως, για την ικανοποίηση ιδιωτικών απαιτήσεων – στο δικό μας δίκαιο, σύμφωνα με τα άρθρα 707 επ. και 992 επ. ΚΠολ Δ. Αντίθετα, δεν υπάγεται στο άρθρο 144 § 2 περ. ε' ΚΙΝΔ η κατάσχεση, που επιβάλλεται από διοικητική αρχή.

Πιο συγκεκριμένα η ΚΠολΔ 713 ρυθμίζει την συντηρητική κατάσχεση πλοίου, αεροσκάφους ή εμπράγματος δικαιώματος πάνω σ' αυτά στα χέρια του οφειλέτη ή τρίτου. Επίσης η κατάσχεση που επιβάλλεται από διοικητική αρχή δεν εμπίπτει στους εξαιρούμενους κινδύνους.

Για τη διασφάλιση²¹ των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο και προς το ΝΑΤ η Δ.Ο.Υ. Πλοίων προβαίνει σε κατασχέσεις πλοίων, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν το μόνο περιουσιακό στοιχείο και οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την απογόρευση του απόπλου αυτών. Με την 620/2004 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, η υποχρέωση πρόσληψης φύλακα στα πλοία τα οποία τελούν υπό απαγόρευση απόπλου λόγω αναγκαστικής κατάσχεσης, δεν αφορά το Δημόσιο. Έτσι οι Δ.Ο.Υ. ορίζουν φύλακα τον κύριο του πλοίου.

²⁰ Αντώνης Ανταπάσης, Η σύμβαση του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων, Ανάλυση και ένταξη στην ελληνική έννομη τάξη, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998

²¹ Φορολογική Επιθεώρηση, Μάιος 2004, τεύχος 674, ΠΟΛ. 1029/2005, σελ. 1254

Είναι άκυρη η συντηρητική κατάσχεση πλοίου²² που επιβάλλεται στα χέρια τρίτου αγοραστή, με δικαστική απόφαση που εκδόθηκε προ της πώλησεως του πλοίου μεταξύ του επιβάλλοντος την συντηρητική κατάσχεση δανειστού και του οφειλέτη-πωλητή, επιδόθηκε όμως στον πωλητή-αρχικό κύριο και στον λιμενάρχη μετά την μεταβίβαση του πλοίου, ο δε αγοραστής-τρίτος, δεν είχε ως εκ τούτου τη δυνατότητα να ελέγξει αν το πλοίο ήταν κατασχεμένο. (ΜΠρΠειρ 769/83 Νο Β35,75)

²² Ισηγορία 6/2006 (Νομικά Θέματα, σελ. 16)

4. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΠΛΟΙΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 85 του ΚΙΝΔ «ο πλοιοκτήτης απαλλάσσεται των εκ του προηγούμενου άρθρου υποχρεώσεων, παραχωρώντας το πλοίο και το μικτό ναύλο.

Το άρθρο 85 δεν εφαρμόζεται στα πλωτά ναυπηγήματα.

Σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση δεν παραχωρείται ένα οποιοδήποτε πλοίο. Παραχωρείται μόνο το πλοίο από την εκμετάλλευση του οποίου προέκυψε η υποχρέωση για την οποία ζητείται η απαλλαγή από την ευθύνη.

Το δικαίωμα αυτό ανήκει στον πλοιοκτήτη ή στον εφοπλιστή και εφόσον ανήκει στον πλοιοκτήτη ανήκει και στην συμπλοιοκτησία, όχι όμως και στον κάθε συμπλοιοκτήτη χωριστά.

Στη συνέχεια παρατίθενται 2 **παραδείγματα νομολογίας** που αφορούν **παραχωρήσεις** πλοίων. Σημειώνεται ότι η νομολογία δεν έχει την ισχύ νόμου απλά σε περιπτώσεις αγωγών υπάρχει το ισχυρό επιχείρημα του δεδικασμένου.

1. 2505/1991 Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά

Εμπλοκή άγκυρας σε καλώδιο της ΔΕΗ²³ κατά τη διάρκεια ρυμουλκήσεως πλοίου με κυπριακή σημαία από ρυμουλκό. Πρόκληση ζημιών στο καλώδιο. Ευθύνη από αδικοπραξία των πλοιάρχων τόσο του ρυμουλκούμενου πλοίου όσο και του ρυμουλκού. Ευθύνη πλοιοκτήτη. Αποζημίωση ή παραχώρηση του πλοίου.

2. 738/1985 ΑΠ

Ευθύνη του πλοιοκτήτη για πράξεις του πλοιάρχου²⁴. Απαλλαγή του πλοιοκτήτη επί παραχωρήσεως του πλοίου. Πλοία μερικώς ή ολικώς βυθισμένα. Ανέλκυση με έξοδα του ΟΛΠ και αξίωση αποζημιώσεως από τον πλοιοκτήτη. Απαλλαγή του πλοιοκτήτη λόγω παραχωρήσεως του πλοίου και στην περίπτωση βυθισμένου πλοίου.

²³ www.inlaw.gr (αναζήτηση νομολογίας)

²⁴ www.inlaw.gr (αναζήτηση νομολογίας)

5. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ **ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ**

Η μεταβίβαση του πλοίου δεν συντελείται χωρίς έγγραφη συμφωνία μεταβιβάσεως η οποία καταχωρείται στο νηολόγιο²⁵, άνευ της οποίας (καταχωρήσεως) δεν επέρχεται η μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου. (ΕφΘεσ 456/93).

5.1. Μεταβίβαση πλοίου κατά τις διατάξεις του αρθ. 13 Ν.Δ. 2687/53 λόγω **πώλησης**

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- 1.-Συμφωνητικό πώλησης (BILL OF SALE) με θεώρηση γνησίου υπογραφών, από Δημοσία Αρχή. Εφ' όσον αυτό συντάχθηκε στην αλλοδαπή απαιτείται και θεώρηση από ελληνική προξενική Αρχή ή θεώρηση με επισημείωση / Apostille (ΔΣ Χάγης 1961).
- 2.-Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (άρθρο 1 & 19 του ΝΔ 87/69 ΠΔ 913/78 Κωδικοποιηθέν Ν. 792/78) (ισχύει 15 ημέρες).
- 3.-Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου από Εφορία Πλοίων (Αρ. 19 παρ. 1 του Ν. 27/1975 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 814/78) ισχύει 45 ημέρες.
- 4.-Δήλωση φόρου μεταβίβασης του πλοίου (Ν.1642/86) από Εφορία Πλοίων Μαυρομιχάλη 3 Πειραιάς (ισχύει 45 ημέρες).
- 5.-Βεβαίωση περί μη οφειλής από Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ακτή Μιαούλη 65).
- 6.-Αντίγραφο Φύλλου Εφημερίδος Κυβερνήσεως που περιλαμβάνει την εγκριτική πράξη νηολόγησης του πλοίου.

²⁵ Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά, Τομέας νηολογίων και ναυτικών υποθηκολογίων, Ακτή Μιαούλη 50, Πειραιάς.

7.-Βεβαίωση Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών περί ελληνικότητας των συμφερόντων της αγοράστριας εταιρείας.

8.-Εξάλειψη τυχόν βαρών (υποθήκες – κατασχέσεις).

9.-Δήλωση διορισμού εκπροσώπου – εγγυητή από τον νόμιμο εκπρόσωπο της αγοράστριας εταιρείας, σε τέσσερα αντίτυπα, με θεώρηση γνησίου υπογραφής του.

10.-Δήλωση αποδοχής διορισμού εκπροσώπου – εγγυητή, σε τέσσερα αντίτυπα, με θεώρηση γνησίου υπογραφής.

11.-Υπεύθυνη Δήλωση εκπροσώπου της αγοράστριας εταιρείας περί διορισμού αντικλήτου και υπεύθυνη δήλωσης αποδοχής.

12.-Υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου της αγοράστριας εταιρείας (ο οποίος πρέπει να είναι κάτω των 60 ετών):

α) ότι η εταιρεία καλύπτει ελληνικά συμφέροντα τουλάχιστον 51%.

β) πλήρη στοιχεία μελών διοικητικού συμβουλίου, όνομα- επώνυμο- πατρώνυμο, τόπος και έτος γεννήσεως- επάγγελμα- δ/ση κατοικίας- τηλέφωνο.

13.-Επιστροφή παλαιού εγγράφου εθνικότητας και προσκόμιση νέου από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο .

14.-Αίτηση νομίμου εκπροσώπου πλοιοκτήτριας εταιρείας με θεώρηση γνησίου υπογραφής (εις διπλούν).

15.-Παράβολο χαρτοσήμου 30 ΕΥΡΩ από Δ.Ο.Υ. και 30 ΕΥΡΩ παράβολο υπέρ Μ.Τ.Ν. από Κ.Α.Π./ Νηολόγια για το προς έκδοση έγγραφο εθνικότητας.

16.-Παράβολο μεταβίβασης υπέρ ΕΚΟΕΜΝ 90 ΕΥΡΩ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ I :

Για τη νομιμοποίηση των αλλοδαπών εταιρειών (πωλητής-αγοραστής) απαιτούνται:

α) Good Standing (πιστοποιητικό καλώς έχειν) στο οποίο θα αναφέρονται και οι αξιωματούχοι που εκπροσωπούν την εταιρεία θεωρημένο από Προξενική Αρχή ή σύμφωνα με επισημείωση (Apostille της Δ.Σ. ΧΑΓΗΣ 1961) (δικαιολογητικό αριθμ. 13).

Β) Πρακτικά Δ.Σ. για την πώληση ή την αγορά αντίστοιχα θεωρημένα από Προξενική Αρχή ή σύμφωνα με επισημείωση /Apostille της Δ.Σ. ΧΑΓΗΣ 1961 εις διπλούν (στα ελληνικά).

Γ) Πληρεξούσιο για τη συγκεκριμένη πράξη θεωρημένο από Προξενική Αρχή ή σύμφωνα με επισημείωση (apostille της Δ.Σ. ΧΑΓΗΣ 1961).

Δ) Ειδικά για τις Λιβεριανές Εταιρείες απαιτείται Πιστοποιητικό Αξιωματούχων (CERTIFICATE OF INCUMBENCY).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ II :

Στην περίπτωση που το πλοίο αποκτήθηκε ύστερα από Δημόσιο Αναγκαστικό Πλειστηριασμό από Έλληνα, φυσικό ή Νομικό πρόσωπο, ισχύουν όλα τα παραπάνω, μόνο που αντί για το ιδιωτικό συμφωνητικό (ως άνω 1) προσκομίζεται η περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης του συμβολαιογράφου (θεωρημένη από Εφορία) και εφόσον υπερθεματιστής είναι Νομικό πρόσωπο, προσκομίζονται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά μόνο αυτού.

5.2. Μεταβίβαση κυριότητας πλοίων κοινών διατάξεων και πλοιαρίων

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ²⁶:

- 1.-Ιδιωτικό συμφωνητικό με θεώρηση γνησίου υπογραφών πωλητού-αγοραστή από Δημόσια Αρχή.
- 2.-Θεώρηση ιδιωτικού συμφωνητικού από Εφορία α) για καταβολή ή μη του Φόρου Προστιθεμένης Αξίας (για άνω των 10 Κόρων Καθαρής Χωρητικότητας) και β) για καταβολή τέλους χαρτοσήμου (για τα κάτω των 10 Κόρων Καθαρής Χωρητικότητας).
- 3.-Δήλωση φόρου μεταβίβασης από Εφορία Πλοίων Πειραιά, για τα άνω των 10 Κόρων

²⁶ Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά, Τομέας νηολογίων και ναυτικών υποθηκολογίων, Ακτή Μιαούλη 50, Πειραιάς.

Καθαρής Χωρητικότητας (ισχύει 45 ημέρες).

4.-Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου. (Εφορία Πλοίων, Μαυρομιχάλη 3, Πειραιάς, που ισχύει 45 ημέρες).

5.-Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (που ισχύει 15 ημέρες).

6.-Φωτοτυπία ταυτότητας αγοραστή.

7.-α) Για σκάφος Αναψυχής βεβαίωση της Εφορίας ή υπεύθυνη δήλωση του πλοιοκτήτη, ότι κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος δηλώθηκε στη φορολογική του δήλωση σύμφωνα με παρ.10 άρθρ.81 Ν.2238/1994.

β) Για τα έχοντα επαγγελματική άδεια σε ισχύ (Τουριστικά και αλιευτικά) προσκόμιση φωτ/πίας της άδειας.

8.-Βεβαίωση περί μη οφειλής από το Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ακτή Μιαούλη 65).

9.-Παράδοση παλαιού εγγράφου εθνικότητας και προσκόμιση νέου εγγράφου εθνικότητας (από Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο) που πρέπει να είναι "μεγάλο" για τα έχοντα συσκευή VHF "μικρό" για τα μη έχοντα συσκευή VHF και διεθνές για τα έχοντα καταμετρηθεί με την Διεθνή Σύμβαση Χάγης (1969) .

10.-Αίτηση με θεώρηση γνησίου υπογραφής του αιτούντος και προσκόμιση σχετικής εξουσιοδότησης εφόσον την αίτηση υποβάλλει άλλο πρόσωπο, η οποία παραλαμβάνεται από την Γραμματεία του Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιώς/ Νηολόγια. Ειδικά για τα Αναψυχής πλοία η αίτηση είναι συγκεκριμένου τύπου και υποβάλλεται εις διπλούν (σχετ. η υπ' αριθμόν 1037940/2340/0009Α/16-04-92 Κοινή Απόφαση Υπουργών Οικονομικών - Εμπορικής Ναυτιλίας).

11.-Παράβολο χαρτοσήμου 30 ΕΥΡΩ από Δ.Ο.Υ. και παράβολο 30 ΕΥΡΩ υπέρ Μ.Τ.Ν. από Κ.Λ.Π./ Νηολόγια.

12.-Παράβολο υπέρ ΕΚΟΕΜΝ

α) 6 Ευρώ για πλοίαρια (έως 10 κόρους καθαρής χωρητικότητας).

β) 30 Ευρώ για πλοία Α' Κλάσης (από 10-60 κόρους καθαρής χωρητικότητας)

γ) 90 Ευρώ για πλοία Β' Κλάσης (από 60 κόρους καθαρής χωρητικότητας).

13.- Εφόσον το μεταβιβαζόμενο πλοίο είναι Επιβατηγό – Δρομολογιακό (Ε/Γ-Δ/Ρ), Επιβατηγό – Οχηματαγωγό (Ε/Γ-Ο/Γ), Φορτηγό – Οχηματαγωγό (Φ/Γ- Ο/Γ) ή άνω των εξήντα (60) κόρων καθαρής χωρητικότητας Επιβατηγό – Τουριστικό (Ε/Γ-Τ/Ρ) και ζητείται η μετονομασία του, απαιτείται έγκριση από Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας / Διεύθυνση Ναυτιλιακής Πολιτικής και Ανάπτυξης Τμήμα δ' (ΔΝΠΑ δ') και εφόσον το πλοίο είναι ενυπόθηκο, έγγραφη συναίνεση ενυπόθηκου δανειστή .

14.- Εφόσον το μεταβιβαζόμενο πλοίο είναι επαγγελματικό Αλιευτικό απαιτείται έγκριση από την αντίστοιχη εποπτεία αλιείας όπου είναι καταχωρημένο, τόσο για τη μεταβίβαση όσο και για την τυχόν μετονομασία – μετανηολόγηση και οποιαδήποτε αλλαγή στοιχείων του πλοίου – πλοιαρίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Ι :

A. Εφόσον οι συμβαλλόμενοι (αγοραστής – πωλητής) είναι εταιρείες απαιτούνται επιπλέον τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1) Βεβαίωση σύστασης και τυχόν τροποποιήσεων με προσκόμιση όλων των τυχόν τροποποιήσεων από: α) Πρωτοδικείο για τις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμος Εταιρεία, Ετερόρρυθμος Εταιρεία, β) Νομαρχία για τις Ανώνυμες Εταιρείες, γ) Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας /Υπηρεσία Μητρώων Ναυτικών Εταιρειών για τις Ναυτικές Εταιρείες του Ν. 959/79 δ) ΥΕΝ/Μητρώο Ναυτιλιακών Εταιρειών Πλοίων Αναψυχής για τις εταιρείες Ν. 3182/03.

2) Πρακτικό εταίρων για αγορά ή πώληση πλοίου αντίστοιχα, εφόσον πρόκειται για Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης-Ομόρρυθμος Εταιρεία - Ετερόρρυθμος Εταιρεία και από Διοικητικό Συμβούλιο όταν πρόκειται για Ανώνυμες Εταιρείες, Ναυτικές Εταιρείες και Ν.Ε.Π.Α. καθώς και για την εκπροσώπηση της εταιρείας.

3) Υπεύθυνη Δήλωση εκπροσώπου - διαχειριστή της αγοράστριας εταιρείας (με θεώρηση γνησίου υπογραφής) με το παρακάτω κείμενο: "Αντίκλητος της εταιρείας για

το πλοίοΝ.Π., είναι ο Δ/νση..... τηλ.....”.

Σε περίπτωση που αντίκλητος οριστεί άλλος πλην του παραπάνω δηλούντος χρειάζεται Υπεύθυνη Δήλωση περί αποδοχής του ως αντικλήτου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ II:

Στην περίπτωση που το πλοίο αποκτήθηκε ύστερα από Δημόσιο Αναγκαστικό Πλειστηριασμό από Έλληνα, φυσικό ή Νομικό πρόσωπο, ισχύουν όλα τα παραπάνω, μόνο που αντί για το ιδιωτικό συμφωνητικό (ως άνω 1) προσκομίζεται η περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης του συμβολαιογράφου (θεωρημένη από Εφορία) και εφόσον υπερθεματιστής είναι Νομικό πρόσωπο, προσκομίζονται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά μόνο αυτού.

Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

**Καταγραφή ενεργειών που πραγματοποιούνται στη Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ²⁷
προκειμένου για μεταβίβαση πλοίου (περίπτωση 5.1. & 5.2.)**

- Ο αγοραστής κάνει μία αίτηση προς τη Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ, με βάση την οποία γίνεται ο έλεγχος της ενημερότητας του πλοίου και του πλοιοκτήτη (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 4α & 4β του παραρτήματος).
- Ο αγοραστής πληρώνει το φόρο μεταβίβασης (ο φόρος μεταβίβασης πληρώνεται από τον πωλητή μόνο όταν ο αγοραστής είναι αλλοδαπός). Η έννοια του αντικλήτου έχει καταργηθεί. Δήλωση φόρου μεταβίβασης (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3 του παραρτήματος).
- Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ πιστοποιεί ότι εξοφλήθηκαν όλες οι φορολογικές υποχρεώσεις και εκδίδει το

²⁷ Δ.Ο.Υ. Πλοίων, Μαυρομιχάλη 3, Πειραιά.

πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1 & 2 του παραρτήματος) σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 27/75 για πλοία Β΄ & Α΄ κατηγορίας αντίστοιχα.

5.3. Μεταβίβαση αιτία θανάτου

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ -ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις²⁸:

Α. 1. Κληρονομητήριο.

2. Πιστοποιητικό Εφορίας Κληρονομιών από το οποίο να φαίνεται ότι το πλοίο που κληρονομήθηκε, δηλώθηκε από τους κληρονόμους.

3. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου από Εφορία πλοίων Μαυρομιχάλη 3 Πειραιάς (ισχύει 45 ημέρες).

4. Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ισχύει 15 ημέρες).

5. Φωτοτυπίες ταυτοτήτων των κληρονόμων.

6. Εφόσον το κληρονομούμενο πλοίο είναι αναψυχής βεβαίωση αρμόδιου Οικονομικού Εφόρου ή Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 2238/94 των κληρονόμων ότι δηλώνεται στην Φορολογική δήλωση του θανόντος. Εφόσον το κληρονομούμενο πλοίο ήταν επαγγελματικό (Αλιευτικό ή επαγγελματικό τουριστικό) προσκόμιση φωτοτυπίας της αντίστοιχης άδειας.

7. Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ακτή Μιαούλη 65).

²⁸ Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά, Τομέας νηολογίων και ναυτικών υποθηκολογίων, Ακτή Μιαούλη 50, Πειραιάς.

8. Επιστροφή παλαιού και προσκόμιση νέου εγγράφου εθνικότητας από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο, το οποίο θα είναι "μεγάλο" για τα έχοντα συσκευή VHF και "μικρό" για τα μη έχοντα.

9. Αίτηση των κληρονόμων με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους και προσκόμιση σχετικής εξουσιοδότησης εφόσον την αίτηση υποβάλλει άλλο πρόσωπο (παραλαμβάνεται από τη Γραμματεία Νηολογίων). Εφόσον το κληρονομούμενο πλοίο είναι αναψυχής η αίτηση υποβάλλεται σε συγκεκριμένο έντυπο εις διπλούν (ΣΧΕΤ. η αριθμ. 1037940/0009Α/16-04-92 Κοινή Απόφαση Υπουργών Οικονομικών - Εμπορικής Ναυτιλίας).

10. Παράβολο χαρτοσήμου από Δ.Ο.Υ. 30 ΕΥΡΩ και παράβολο υπέρ Μ.Τ.Ν. 30 Ευρώ από Κ.Α.Π./ Νηολόγια, για χαρτοσήμανση του προς έκδοση εγγράφου εθνικότητας.

11. Παράβολο υπέρ ΕΚΟΕΜΝ

Β. 1. Δήλωση αποδοχής κληρονομιάς ή κληροδοσίας (Αυτή είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο ή έκθεση του Γραμματέα Πρωτοδικών).

2. Ληξιαρχική πράξη θανάτου (αυτή μπορεί απλώς να αναφέρεται στην δήλωση αποδοχής κληρονομιάς ή κληροδοσίας).

3. Πιστοποιητικό της Εφορίας Κληρονομιών από το οποίο να φαίνεται, ότι το πλοίο που κληρονομήθηκε δηλώθηκε από τους κληρονόμους.

4. Πιστοποιητικό Δήμου ή Κοινότητας περί "εγγυτέρων συγγενών" (οικογενειακής κατάστασης του θανόντος).

5. Στην περίπτωση που υπάρχει διαθήκη προσκομίζονται επιπλέον, πρακτικά συνεδρίασης του Πρωτοδικείου περί δημοσίευσης της διαθήκης, πιστοποιητικό Γραμματέα Πρωτοδικείου για μη δημοσίευση άλλης διαθήκης καθώς και πιστοποιητικό περί μη αμφισβήτησης του κληρονομικού δικαιώματος.

6. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου από Εφορία πλοίων Μαυρομιχάλη 3 Πειραιάς (ισχύει 45 ημέρες).

7. Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ισχύει 15 ημέρες).
8. Φωτοτυπίες ταυτοτήτων των κληρονόμων.
9. Εφ' όσον το κληρονομούμενο πλοίο είναι αναψυχής βεβαίωση αρμόδιου Οικονομικού Εφόρου ότι δηλωνόταν στην Φορολογική δήλωση του θανόντος. Εφόσον το κληρονομούμενο πλοίο ήταν επαγγελματικό (Αλιευτικό ή επαγγελματικό τουριστικό) προσκόμιση φωτοτυπίας της αντίστοιχης άδειας.
10. Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ακτή Μιαούλη 65).
11. Επιστροφή παλαιού και προσκόμιση νέου εγγράφου εθνικότητας από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο, το οποίο θα είναι "μεγάλο" για τα έχοντα συσκευή VHF και "μικρό" για τα μη έχοντα.
12. Αίτηση των κληρονόμων με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους και προσκόμιση σχετικής εξουσιοδότησης εφόσον την αίτηση υποβάλλει άλλο πρόσωπο (παραλαμβάνεται από τη Γραμματεία Νηολογίων). Εφόσον το κληρονομούμενο πλοίο είναι αναψυχής η αίτηση υποβάλλεται σε συγκεκριμένο έντυπο εις διπλούν (ΣΧΕΤ. η αριθμ. 1037940/0009Α/16-04-92 Κοινή Απόφαση Υπουργών Οικονομικών - Εμπορικής Ναυτιλίας).
13. Παράβολο υπέρ ΕΚΟΕΜΝ α. 06 Ευρώ για Πλοίαρια (μέχρι 10 κόρους κ.κ.χ) β. 30 Ευρώ για Πλοία Α' Κλάσης (από 10-60 κ.κ.χ.) γ. 90 Ευρώ για πλοία Β' Κλάσης (από 60 κ.κ.χ.)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Ι :

Εφόσον το πλοίο είναι επαγγελματικό αλιευτικό απαιτείται έγκριση από την αντίστοιχη εποπτεία αλιείας όπου είναι καταχωρημένο τόσο για τη μεταβίβαση όσο και για την μετονομασία - μετανηολόγηση και οποιαδήποτε αλλαγή στοιχείων του πλοίου – πλοιαρίου.

**5.4. Διαγραφή πλοίων νηολογημένων σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 13 Ν.Δ.
2687/53 λόγω πλειστηριασμού**

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ -ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- 1.- Κατακυρωτική περίληψη συμβολαιογράφου²⁹, θεωρημένη από Εφορία για ΦΠΑ. Εφόσον ο πλειστηριασμός έγινε στην Ελλάδα απαιτείται η προσκόμιση της κατακυρωτικής περίληψης. Εάν ο πλειστηριασμός έγινε στο εξωτερικό πρέπει ο τίτλος του πλειστηριασμού να είναι θεωρημένος από τον Έλληνα Πρόξενο ή να είναι θεωρημένος σύμφωνα με τη Δ.Σ. της ΧΑΓΗΣ 1961 (APOSTILLE) και να συνοδεύεται από γνωμοδότηση (OPINION) δικηγόρου ή Συμβολαιογράφου ότι ο συγκεκριμένος πλειστηριασμός έγινε σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας που συντελέστηκε.
- 2.- Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ισχύει 15 ημέρες).
- 3.- Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας του πλοίου από Εφορία Πλοίων Μαυρομιχάλη 3 Πειραιάς (ισχύει 45 ημέρες).
- 4.- Πιστοποιητικό περί μη οφειλής από τον ΟΤΕ .
- 5.- Δήλωση φόρου μεταβίβασης από Εφορία πλοίων (ισχύει 45 ημέρες).
- 6.- Πιστοποιητικό μη οφειλής από Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ακτή Μιαούλη 65).
- 7.- Αντίγραφο Φύλλου Εφημερίδος Κυβέρνησης εγκριτικής πράξης νηολόγησης του πλοίου.
- 8.- Παλαιό Έγγραφο Εθνικότητας.
- 9.- Αίτηση του νομίμου εκπροσώπου της πλοιοκτήτριας εταιρείας με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του.
- 10.-Παράβολο υπέρ ΕΚΟΕΜΝ 90 Ευρώ.

²⁹ Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά, Τομέας νηολογίων και ναυτικών υποθηκολογιών, Ακτή Μιαούλη 50, Πειραιάς.

6. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ

Καταγραφή μερικών αποφάσεων σχετικά με μεταβιβάσεις πλοίων οι οποίες έχουν εκδοθεί είτε από τον Άρειο Πάγο, είτε από το Εφετείο Πειραιά, είτε από άλλη δικαστική αρχή³⁰.

1. Η αληθινή έννοια της μεταβίβασης της κυριότητας του πλοίου κατά τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 88 του Κ.Ν. 792/78 είναι ότι σε αυτήν περιλαμβάνονται η εκούσια και η αναγκαστική εκποίηση του πλοίου καθώς και η μεταβίβαση της κυριότητός του με καθολική ή ειδική διαδοχή αιτία θανάτου. **(Εφ Πειρ.87/91).**
2. Η μεταβίβαση ποσοστών συγκυριότητας επί του πλοίου προϋποθέτει καταχώρηση της σχετικής συμφωνίας στο νηολόγιο. **(Α.Π. 951/91).**
3. Η μεταβίβαση πλοίου εν γνώσει του αποκτώντος ότι αυτό αποτελεί το μοναδικό ή σπουδαιότερο περιουσιακό στοιχείο του μεταβιβάζοντος καθιδρύει σε ολόκληρο ευθύνη του αποκτώντος έναντι των δανειστών του μεταβιβάζοντος μέχρι της αξίας του πλοίου. Σε εξόφληση δυνατόν να καταβληθούν άλλα περιουσιακά στοιχεία του νέου κυρίου. **(ΠΠρΠειρ 892/94).**
4. Σε περίπτωση μεταβιβάσεως με σύμβαση περιουσίας ή επιχειρήσεως, και ειδικότερα πλοίου, η ύπαρξη και η έκταση της ευθύνης του αποκτώντος έναντι του δανειστή για τα ανήκοντα στην επιχείρηση ή περιουσία χρέη, θα κριθεί με βάση το (ουσιαστικό) δίκαιο που διέπει τη σύμβαση με την οποία αναλαμβάνεται η υποχρέωση προς μεταβίβαση, το οποίο εξευρίσκεται σύμφωνα με την ΑΚ25, και όχι με την ΑΚ479, που ως διάταξη ουσιαστικού δικαίου εφαρμόζεται μόνο όταν κριθεί κατά τις διακρίσεις της ΑΚ25 ως το διέπον την συγκεκριμένη έννομη σχέση. **(ΠΠρΠειρ 1569/92).**

³⁰ www.inlaw.gr (αναζήτηση Νομολογίας)

5. Σε περίπτωση αναγκαστικού πλειστηριασμού πλοίου η κυριότητα επ' αυτού μεταβιβάζεται εις τον υπερθερμαστή από δια της εγγραφής εις το νηολόγιο της περιλήψεως της εκθέσεως κατακυρώσεως. Συνεπώς, από και δια της εγγραφής της περιλήψεως της εκθέσεως κατακυρώσεως εις το νηολόγιο θεμελιούται και η υποχρέωση του δυνάμει αναγκαστικού πλειστηριασμού κτωμένου το πλοίο προς καταβολή των προ της τοιαύτης μεταβιβάσεως οφειλομένων εκ του ναυτολογίου του πλοίου ασφαλιστικών εισφορών. **(ΜΠρΘες 27503/96).**
6. Η μεταβίβαση πλοίου εν γνώσει του αποκτώντος ότι αυτό αποτελεί το μοναδικό ή σπουδαιότερο περιουσιακό στοιχείο του μεταβιβάζοντος καθιδρύει σε ολόκληρο ευθύνη του αποκτώντος έναντι των δανειστών του μεταβιβάζοντος μέχρι της αξίας του πλοίου. Σε εξόφληση δυνατόν να καταβληθούν άλλα περιουσιακά στοιχεία του νέου κυρίου. **(ΠΠρΠειρ 892/94).**
7. Σε περίπτωση καταδολιευτικής μεταβίβασης της κυριότητας πλοίου ο δανειστής μπορεί να κατάσχει το πλοίο, προς ικανοποίηση της απαιτήσεώς του, μόνο αφού αυτό επανέλθει στον καταδολιευτικώς απαλλοτριώσαντα οφειλέτη, μετά την τελεσίδικη απαγγελία της διαρρήξεως. Η εν λόγω κατάσχεση του δανειστού μπορεί να γίνει, είτε εκούσια, με σύμβαση αναμεταβιβάσεως του πλοίου από τον τρίτο στον οφειλέτη και καταχώρησή της στο νηολόγιο, είτε τελεσίδικα με σχετικό αίτημα του δανειστή στην αγωγή περί διαρρήξεως περί καταδίκης του τρίτου σε δήλωση βουλήσεως για την αναμεταβίβαση του πλοίου στον οφειλέτη, νομότυπη αποδοχή του τελευταίου και καταχώρηση της μεταβιβάσεως στο νηολόγιο. Τυχόν προηγούμενη των ανωτέρω μεταβίβαση της κυριότητας του πλοίου σε άλλον, από τον καταδολιευτικώς αποκτήσαντα, δίνει το δικαίωμα στον νέο αποκτήσαντα να ασκήσει την ανακοπή του 936 ΚΠολΔ. **(Α.Π. 343/96).**
8. Σε περίπτωση που το πλειστηριαζόμενο πλοίο δεν ευρίσκεται την ημέρα του πλειστηριασμού, στον λιμένα όπου κατασχέθηκε και στην περιφέρεια του οποίου γίνεται ο πλειστηριασμός, υπάρχει ακυρότητα του πλειστηριασμού αν η

αντίστοιχη παράβαση επέφερε στον διάδικο που νομιμοποιούμενος, την προβάλλει, βλάβη επανορθώσιμη μόνο με κήρυξη ακυρότητας και η οποία μπορεί να οφείλεται στην εξαιτίας της απουσίας του πλοίου από τον λιμένα κατασχέσεως μη προσέλευση ενδιαφερομένων να πλειοδοτήσουν και μη επίτευξη έτσι μεγαλύτερου πλειστηριάσματος. **(Α.Π. 181/92).**

9. Πώληση πλοίου. Η συμφωνία για καταβολή του τιμήματος με λογιστικό τρόπο και ειδικότερα με κατάθεση του ποσού στο ταμείο της αγοράστριας επ' ονόματι της πωλήτριας ή προσώπων, που αυτή θα υποδείκνυε, με σκοπό τη συμμετοχή της πωλήτριας ή των τρίτων προσώπων σε μελλοντική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της αγοράστριας είναι άκυρη, ως αντίθετη στο άρθρο 23 του ν. 2190/1920. Έννοια της εγγυητικής συμβάσεως και διάκρισή της από τη σύμβαση εγγυήσεως. **(ΠολΠρωτΠειρ 2881/2004).**
10. Μεταφορές. Ελλειμματική παράδοση φορτίου. Αξιώσεις του παραλήπτη κατά του μεταφορέα, Εφαρμοστέο το ημεδαπό δίκαιο αν ο μεταφορέας έχει έδρα στην Ελλάδα. Εκχώρηση απαιτήσεως. Εφαρμοστέο το διέπον την εκχωρούμενη αίτηση δίκαιο ως προς τις σχέσεις εκδοχέα και οφειλέτη. Επί ασφαλιστικής υποκαταστάσεως εφαρμοστέο είναι το δίκαιο που διέπει την ασφαλιστική σύμβαση. Μεταβίβαση κυριότητας πλοίου, αποτελούντος το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο της μεταβιβάζουσας εταιρείας. **(ΜονΠρωτΠειρ 2052/1986)**
11. Συρροή αξιώσεων. Έννοια της συρροής νομίμων βάσεων. Απαράδεκτη η συμπλήρωση της αγωγής με τις προτάσεις. Αυτεπάγγελτη έρευνα του απαραδέκτου. Μεταβίβαση κυριότητας πλοίου. Συστατικός ο έγγραφος τύπος που απαιτείται και για την εμπράγματα αλλά και για την ενοχική δικαιοπραξία. Εκπρόσωποι Α.Ε. Δεν θεωρούνται ούτε αντιπρόσωποι, ούτε εντολοδόχοι ούτε προστηθέντες της Α.Ε. Παραχώρηση δημόσιας δραστηριότητας από το Δημόσιο σε «ανάδοχο δημόσιας υπηρεσίας». Προϋποθέσεις και τρόπος παραχωρήσεως.

Μη ευθύνη του Δημοσίου για τις πράξεις ή παραλείψεις των προστηθέντων της άνω αναδόχου **(ΠΠΡ ΑΘΗΝΩΝ 8909/1985)**.

12. Διαδοχικές μεταβιβάσεις κυριότητας πλοίου. Ευθύνη αποκτώντος για χρέη του μεταβιβάζοντος. Εφαρμοστέο δίκαιο είναι εκείνο που ρυθμίζει τις υποχρεωτικές δικαιοπραξίες μεταβίβασης και όχι το δίκαιο της χώρας της σημαίας του πλοίου. **(ΜονΠρωτΠειρ1687/1978)**
13. Μίσθωση εργασίας αορίστου χρόνου. Μεταβιβάσεις κυριότητας πλοίου και αλλαγές σημαίας αυτού. Μη αυτοδίκαιη λύση της σύμβασης. Λύση μόνο σε περίπτωση αποβολής της ελληνικής σημαίας. Σύμβαση αυστηρά προσωπική ως προς το πρόσωπο εργαζομένου, όχι εργοδότη. Μη λύση σύμβασης σε περίπτωση μεταβολής εργοδότη. Εφαρμόζεται πάντα ο ΚΙΝΔ και όχι ο νόμος Ν2112/20. **(ΕφΠειρ 621/1989)**

7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3299/2004

(όπως τροποποιήθηκε με τον 3470/2006, 3522/2006, 3631/2008)

«Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και την Περιφερειακή Σύγκλιση»

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004 ψηφίστηκε με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην ελληνική επικράτεια, παρέχοντας κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση.

Ο Αναπτυξιακός Νόμος³¹ παρέχει εναλλακτικά (όχι ταυτόχρονα) στα επενδυτικά σχέδια τις παρακάτω ενισχύσεις.

- ✚ Παροχή επιχορήγησης από το ελληνικό Δημόσιο ή επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).
- ✚ Φορολογική απαλλαγή από την καταβολή του φόρου εισοδήματος μη διανεμομένων κερδών.
- ✚ Επιδότηση κόστους δημιουργουμένων θέσεων εργασίας για 2 χρόνια.

Ο Αναπτυξιακός Νόμος παρέχει τη δυνατότητα συνδυασμού των παραπάνω ειδών ενισχύσεων, υπαγόμενα σε ειδικά καθεστάτα ενισχύσεων.

Επιλέξιμοι Φορείς

Επιλέξιμες θεωρούνται **υφιστάμενες** (παλιές και νέες) ή **υπό σύσταση** επιχειρήσεις, που πρόκειται να υλοποιήσουν ένα από τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια που αναφέρονται στο νόμο. Διευκρινίζεται ότι τα διάφορα επενδυτικά σχέδια διακρίνονται σε **2 κατηγορίες** ανάλογα με τον τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας.

(a) Επιλέξιμες Δαπάνες

Στα πλαίσια του Αναπτυξιακού Νόμου, μεταξύ των κύριων επιλέξιμων δαπανών είναι οι ακόλουθες:

³¹ <http://anom.pbs.gr> (Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004)

- ✚ Η αγορά καινούργιων **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ** διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας. Η αγορά καινούργιων **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ** μαζικής μεταφοράς προσωπικού.
- ✚ Οι δαπάνες μελετών, αγορές καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των αναγκαίων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης των προϊόντων και των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας.
- ✚ Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας σύγχρονων μεθόδων και βιομηχανικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού.
- ✚ Οι δαπάνες μελετών και τις αμοιβές συμβούλων για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (με περιορισμούς & σε ποσοστό έως 8% του επενδυτικού σχεδίου).

Διάκριση επιχειρήσεων

Το μέγεθος των επιχειρήσεων ορίζεται ως εξής:

Πολύ μικρή επιχείρηση	Απασχολεί από 0 έως 10 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 2.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μικρή επιχείρηση	Απασχολεί λιγότερα από 50 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των 10.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μεσαία επιχείρηση	Απασχολεί λιγότερα από 250 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μικρότερος των 50.000.000,00 ευρώ καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος των

	43.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
Μεγάλη επιχείρηση	Απασχολεί περισσότερα από 250 άτομα, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μεγαλύτερος των 50.000.000,00 ευρώ καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μεγαλύτερος των 43.000.000,00 ευρώ. Τηρεί το Κριτήριο της Ανεξαρτησίας*
*Κριτήριο Ανεξαρτησίας: Δε συμμετέχει σε αυτήν άλλη επιχείρηση, η οποία δεν είναι μικρομεσαία, σε ποσοστό που ξεπερνάει το 25% του μετοχικού κεφαλαίου	

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για τις διάφορες κατηγορίες επιχειρήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

Για πολύ μικρές επιχειρήσεις: 100.000 ευρώ

Για μικρές επιχειρήσεις: 150.000 ευρώ

Για μεσαίες επιχειρήσεις: 250.000 ευρώ

Για μεγάλες επιχειρήσεις: 500.000 ευρώ

Διαίρεση της Ελληνικής Επικράτειας σε 3 Γεωγραφικές Ζώνες

Κατ' εξαίρεση οι **ΒΙΠΕ** των Νομών **Αττικής και Θεσσαλονίκης** καθώς και τα **νησιά** των Νομών αυτών εντάσσονται στην Περιοχή Β.

Ανάλογα με την **περιοχή** όπου πραγματοποιείται μια επένδυση και την **κατηγορία** στην οποία ανήκει, παρέχονται οι ακόλουθες ενισχύσεις:

Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (**Leasing**) ή **επιδότηση κόστους** δημιουργουμένων **θέσεων εργασίας**:

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
ΠΕΡΙΟΧΗ Α	20%	15%
ΠΕΡΙΟΧΗ Β	30%	25%
ΠΕΡΙΟΧΗ Γ	40%	35%

Με την υπ. Αριθμ. Πρωτ. 33019/25-7-2007 καθορίζονται επιπλέον ποσοστά ενίσχυσης έως **10%** στις **μεσαίες επιχειρήσεις** και έως **20%** στις **πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις**, ανάλογα με το είδος του επενδυτικού σχεδίου και την περιοχή υλοποίησης της επένδυσης.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, ένα επενδυτικό σχέδιο μπορεί να επιχορηγηθεί έως και **60%** ανάλογα με την περίπτωση.

Η εναλλακτική φορολογική απαλλαγή:

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2
ΠΕΡΙΟΧΗ Α	60%	50%
ΠΕΡΙΟΧΗ Β	100%	100%
ΠΕΡΙΟΧΗ Γ	100%	100%

Καταβολή ενισχύσεων

Επιχορήγηση

Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε 2 ισόποσες δόσεις, η 1^η με την υλοποίηση του 50% και η 2^η με την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργία της επένδυσης.

Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης

Η επιδότηση καταβάλλεται σε 2 ισόποσες δόσεις, η 1^η δόση σε ποσοστό 50%, μετά την εγκατάσταση του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού και η 2^η μετά τη λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, με την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας.

Επιδότηση κόστους δημιουργουμένων θέσεων εργασίας

Καταβάλλεται ανά εξάμηνο μέσα στο πρώτο έτος που ακολουθεί από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Καθορισμός των δικαιολογητικών και των τεχνοοικονομικών στοιχείων για την ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων με το κίνητρο της επιχορήγησης, της επιδότησης

χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3299/2004.

Άρθρο1

ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Τα δικαιολογητικά και τεχνοοικονομικά στοιχεία του άρθρου αυτού αφορούν όλα τα είδη των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν. 3299/2004. (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 5 του παραρτήματος)

Άρθρο 2

ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Τα δικαιολογητικά και τεχνοοικονομικά στοιχεία του άρθρου αυτού αφορούν την υποβολή πρόσθετων, πέραν των γενικών δικαιολογητικών, και συνδέονται με το είδος του επενδυτικού σχεδίου.

Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ** που αφορούν **ΠΛΟΙΑ** για εξυπηρέτηση απομακρυσμένων, χερσαίων, νησιώτικων και παραλίμνιων περιοχών.

- Καταμέτρηση από YEN
- Έγγραφο εθνικότητας
- Νηολόγηση πλοίου από Λιμεναρχείο
- Άδεια σκοπιμότητας δρομολόγησης πλοίου από YEN
- Πιστοποιητικό ασφαλείας επιβατικού πλοίου από YEN
- Διεθνές πιστοποιητικό πρόληψης ρύπανσης από πετρέλαιο από το YEN
- Πιστοποιητικό κλάσης από YEN

8. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΠΛΟΙΟΥ

(με βάση το ν. 1587/50 έως το ν. 3220/2004)

8.1. (Α.Υ.Ο. 1044899/214/Β0013/ΠΟΛ. 1053/11-6-2004)

Ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων³², όπως ισχύει σήμερα, επιβλήθηκε με τον α.ν. 1521/1950, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 1587/1950 (ΦΕΚ 294 Α'). Από το έτος 1950 μέχρι σήμερα το βασικό νομοθέτημα έχει υποστεί ουσιαστικές διαδοχικές τροποποιήσεις με πολλούς φορολογικούς νόμους, με τελευταία την τροποποίηση που επήλθε με το ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α'). Πέρα από το ως άνω βασικό νομοθέτημα, υπάρχουν διάφορες διατάξεις σε φορολογικούς νόμους που ρυθμίζουν ειδικά ζητήματα της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων γενικά και πλοίων ειδικότερα. Επιπλέον, πολλές διατάξεις φορολογικών νόμων εφαρμόζονται συμπληρωματικά, για την κάλυψη των κενών της φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων και πλοίων. Ενόψει των ανωτέρω, κατέστη μεγάλη η ανάγκη συλλογής των κυριότερων σχετικών νομοθετημάτων, καθώς και διοικητικής κωδικοποίησης αυτών σε ενιαίο κείμενο. Το κείμενο, που ακολουθεί, αποτελεί διοικητική κωδικοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για τη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και ιδιαίτερα πλοίων. Δεν πρόκειται δηλαδή για ένα νέο φορολογικό νόμο ή για νέο θεσμικό πλαίσιο αναμόρφωσης στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

Α.Ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 294 Α')

Άρθρο 1

1. Σε κάθε με επαχθή αιτία μεταβίβαση ακινήτου ή εμπράγματος δικαιώματος σε κίνητο καθώς και σε κάθε **μεταβίβαση πλοίου** με ελληνική σημαία επιβάλλεται φόρος στην αξία τους.

³² Φορολογική Επιθεώρηση, Ιούλιος 2004, τεύχος 665, ΠΟΛ 1053/11-6-2004, σελ. 1649.

2. Ακίνητα θεωρούνται αυτά που χαρακτηρίζονται έτσι, από τα άρθρα 948 και 953 του Α.Κ.

3. Στην έννοια του όρου μεταβίβαση για την εφαρμογή του παρόντος νόμου περιλαμβάνονται:

α) η απαλλοτρίωση της πλήρους ή της ψιλής κυριότητας, αδιάφορα αν αυτή γίνεται υπό αναβλητική αίρεση ή διαλυτική αίρεση ή με τον όρο της εξώνησης,

β) η σύσταση επικαρπίας, οίκησης ή άλλης δουλείας από αυτές που προβλέπονται από τα άρθρα 1188 ως 1191 του Α. Κ.,

γ) η κατά τη διάλυση ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας στα μέλη της,

δ) η παραίτηση από την κυριότητα σε ακίνητο ή από εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο ή από την **κυριότητα πλοίου**,

ε) η απαλλοτρίωση ακινήτου για δημόσια ωφέλεια,

στ) η εναλλαγή προίκας η οποία έχει ως αντικείμενο, ακίνητο ή εμπράγματο σε ακίνητο δικαίωμα **ή πλοίο**,

ζ) η διανομή ακινήτων κλπ. μεταξύ των συγκυρίων τους και

η) η σύσταση, η απόσβεση ή η μεταβίβαση μαζί με το δεσπόζον ακίνητο πραγματικής δουλείας από αυτές που προβλέπονται από τα άρθρα 1118 επ. του Αστικού Κώδικα.

4. Ως μεταβίβαση λογίζονται α) η περαιτέρω, πλην της πρώτης, μεταβίβαση του τίτλου μεταφοράς συντελεστή δόμησης και β) η παραχώρηση του δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης επί κοινόκτητων κύριων, βοηθητικών ή ειδικών χώρων κτισμάτων ή επί κοινόκτητου τμήματος οικοπέδου.

5. Ως αξία του ακινήτου ή του εμπράγματος σ' αυτό δικαίωματος ή του πλοίου, λογίζεται η αξία (αγοραία ή αντικειμενική) την οποία έχει το ακίνητο ή το εμπράγματο στο ακίνητο δικαίωμα ή το πλοίο κατά την ημέρα της μεταβίβασής τους.
Έννοια πλοίων

6. Ως πλοία λογίζονται αυτά που χαρακτηρίζονται έτσι από τον εμπορικό νόμο³³.

Άρθρο 2

Φόρος κατά τη μεταγραφή

3. Σε μεταγραφή ή σημείωση στο βιβλίο μεταγραφών ή καταχώρηση στο **νηολόγιο**:

α) δικαστικής απόφασης η οποία διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 949 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, λόγω μη εκτέλεσης προσυμφώνου μεταβίβασης κ.λ.π.,

β) δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται τελεσίδικα δικαίωμα κυριότητας σε ακίνητο κ.λ.π. στο όνομα κάποιου προσώπου, λόγω υπέρβασης εντολής του φερομένου ως εντολοδόχου αυτού,

γ) δικαστικής απόφασης με την οποία ακυρώνεται λόγω εικονικότητας συμβόλαιο μεταβίβασης ακινήτου ή εμπράγματος σ' αυτό δικαιώματος ή πλοίου.

Αναγνώριση με χρησικτησία

δ) δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο, λόγω συμπλήρωσης των όρων της τακτικής ή έκτακτης χρησικτησίας ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία στο όνομα του προσώπου, στο οποίο γίνεται η αναγνώριση, υπάρχει μεταγεγραμμένος τίτλος για το δικαίωμα αυτό, για το οποίο έχει υποβληθεί η δήλωση που προβλέπεται από το νόμο και

Μεταβίβαση στο εξωτερικό

ε) σύμβασης μεταβίβασης ακινήτου το οποίο βρίσκεται στην Ελλάδα ή εμπράγματος δικαιώματος σε ακίνητο ή **πλοίο**, η οποία καταρτίστηκε στο εξωτερικό με οποιοδήποτε εκεί νόμιμο ισχύοντα τύπο, για την οποία μεταβίβαση δεν καταβλήθηκε ο φόρος του παρόντος νόμου, αυτός που ζητά τη μεταγραφή ή τη σημείωση στο περιθώριο του βιβλίου μεταγραφών ή την **καταχώρηση στο νηολόγιο** υποχρεώνεται, πριν από την

³³ Φορολογική Επιθεώρηση, Ιούλιος 2004, τεύχος 665, ΠΟΛ 1053/11-6-2004, σελ. 1649.

ενέργεια της μεταγραφής κλπ. να επιδώσει δήλωση στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και να καταβάλει συγχρόνως το φόρο μεταβίβασης.

Στη δήλωση, για την ανωτέρω περίπτωση ε', επισυνάπτεται, σε επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, ακριβές αντίγραφο της σύμβασης που μεταγράφεται.

Κατακύρωση σε συγκύριο

4. Αν ακίνητο ή **πλοίο**, το οποίο εκπλειστηριάστηκε, κατακυρωθεί σε κάποιον από τους συγκυρίους κατά ιδανικά μερίδια αυτού, σε φόρο του παρόντος υπόκεινται μόνο τα μερίδια που περιέρχονται στον υπερθεματιστή των λοιπών συνιδιοκτητών ή συμπλοιοκτητών, κατά περίπτωση.

6. Αν σε συμβόλαιο μεταβίβασης της κυριότητας ακινήτου ή σύστασης άλλου εμπράγματος δικαιώματος σε ακίνητο, από οποιαδήποτε αιτία, γίνεται από τον μεταβιβάζοντα επίκληση της κτήσης αυτού με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία στο πρόσωπό του, εκτός από το φόρο για τη μεταβιβαστική αυτή σύμβαση, οφείλεται και φόρος μεταβίβασης για την κτήση με χρησικτησία, εκτός αν στο όνομα του μεταβιβάζοντος υπάρχει τίτλος μεταγραμμένος για το δικαίωμα αυτό, για το οποίο έχει υποβληθεί η κατά νόμο φορολογική δήλωση ή τα οικεία βιβλία μεταγραφών έχουν καταστραφεί.

Ο φόρος μεταβίβασης, για την κτήση με χρησικτησία, υπολογίζεται στην αξία της κυριότητας του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος του χρόνου κατάρτισης του μεταβιβαστικού συμβολαίου και βαρύνει τον μεταβιβάζοντα, αφαιρουμένων των επωφελών δαπανών που έγιναν από το χρησιδεσπόζοντα.

Άρθρο 3

1. Για τον καθορισμό της αξίας του ακινήτου ή του εμπραγμάτου δικαιώματος σε ακίνητο ή **πλοίο**, λαμβάνεται υπόψη:

α) Για προσύμφωνα που καταρτίζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος η ημέρα σύνταξης του συμβολαιογραφικού προσυμφώνου, αν το οριστικό συμβόλαιο

συντάσσεται μέσα σε δύο (2) χρόνια από την κατάρτιση του προσυμφώνου.

β)

γ) η ημέρα της μεταγραφής στις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος,

δ) η ημέρα της έκθεσης του πλειστηριασμού σε μεταβίβαση ακινήτου που διενεργείται κατόπιν αναγκαστικού ή εκούσιου πλειστηριασμού και

ε) η ημέρα της υπογραφής του οριστικού συμβολαίου στις λοιπές περιπτώσεις.

2. Για τον προσδιορισμό της αξίας του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος σε ακίνητο ή πλοίο λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται τα στοιχεία μεταβιβάσεων παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων τα οποία προκύπτουν από άλλα συμβόλαια ή από εκτίμηση που έγινε για την επιβολή του φόρου κληρονομιών, δωρεών και προικών ή από άλλες εκτιμήσεις.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοια στοιχεία ή, κατά την κρίση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., αυτά που υπάρχουν είναι ανεπαρκή ή απρόσφορα, ο προσδιορισμός της αξίας γίνεται απ' αυτόν με τη χρήση οποιουδήποτε άλλου μέσου.

Άρθρο 4

Φόρος στα πλοία

2. **Ο φόρος μεταβίβασης πλοίων³⁴, σε περίπτωση εκποίησης ολόκληρου ή ιδανικού μεριδίου αυτών σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθορίζεται σε ένα (1) δολάριο κατά κόρο καθαρής χωρητικότητας ή σε αντίστοιχο ποσό χάρτινων Αγγλικών λιρών, ή προκειμένου για εκποίηση που συντελείται στην Ελλάδα αντίστοιχο ποσό ευρώ, το οποίο εξευρίσκεται με βάση την ισχύουσα κατά τη χρονολογία της καταβολής επίσημης ισοτιμίας μεταξύ των εν λόγω νομισμάτων. Στην περίπτωση μεταβίβασης ιδανικού μεριδίου πλοίου ο φόρος υπολογίζεται στην αναλογούσα σε αυτό καθαρή χωρητικότητα.**

³⁴ Φορολογική Επιθεώρηση, Ιούλιος 2004, τεύχος 665, ΠΟΛ 1053/11-6-2004, σελ. 1649.

Κατ' εξαίρεση απαλλάσσεται από κάθε φόρο και τέλος κατά τον παρόντα Νόμο η εισφορά πλοίων εν γένει ή μεριδίων αυτών στις εταιρίες που συνιστώνται κατά το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Κώδικα των Νόμων περί τελών χαρτοσήμου ή σε οποιοσδήποτε άλλες ναυτιλιακές εταιρίες που έχουν συσταθεί καθώς και η αγορά απ' αυτές (πλοίων ή μεριδίων αυτών).

Η εν λόγω απαλλαγή χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την εισφορά το κεφάλαιο της εταιρίας θα καλύπτεται κατά τα τέσσερα πέμπτα (4/5) αυτού με **πλοία** υπό ελληνική σημαία. Ως τέτοια ειδικά για την κάλυψη του κεφαλαίου θεωρούνται και τα υπό ναυπήγηση εφόσον το σύμφωνο ναυπήγησης έχει υπογραφεί μέσα σε αυτή την προθεσμία. Η μη πραγματοποίηση της παραπάνω προϋπόθεσης συνεπάγεται την καταβολή του οφειλόμενου κατά τον παρόντα νόμο φόρου.

Εκτός από τις παραπάνω απαλλαγές **σε περίπτωση μεταβίβασης πλοίων ή ιδανικών μεριδίων πλοίων, προβλέπεται απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης,** σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 8 του α.ν. 465/1968 και 1, 8 και 12 του ν.δ. 509/1970.

Επίσης με τις εγκριτικές πράξεις νηολόγησης πλοίων υπό ελληνική σημαία που εκδίδονται από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν.δ. 2687/1953 "περί επενδύσεων και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού", όπως αυτό ερμηνεύθηκε αυθεντικά με το άρθρο μόνο του ν.δ. 2928/1954, παρέχεται απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης στην περίπτωση εκποίησης ολόκληρου ή ιδανικού μεριδίου πλοίου σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά τη διάρκεια της παραμονής αυτού υπό ελληνική σημαία.

Άρθρο 5

Υποκείμενο του φόρου

Βαρυνόμενος με το φόρο

1. Ο φόρος μεταβίβασης που αναλογεί στο τίμημα μεταβίβασης που αναγράφεται στο συμβόλαιο, βαρύνει τον αγοραστή.

Βαρυνόμενος μετά από έλεγχο

Ο φόρος μεταβίβασης που αναλογεί στη διαφορά μεταξύ της αξίας και του τιμήματος μεταβίβασης και οι προσαυξήσεις του άρθρου 9 του παρόντος βαρύνουν τον αγοραστή ή τον υπερθεματιστή σε μεταβιβάσεις με πλειστηριασμό. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση κατά την οποία με τη μεταβίβαση πλοίου ή μεριδίου αυτού επέρχεται ταυτόχρονα και αλλαγή της σημαίας, ο φόρος και οι προσαυξήσεις κατά τα ανωτέρω βαρύνουν τον πωλητή.

Άρθρο 7

Δήλωση

Υπόχρεοι σε δήλωση

1. Για κάθε μεταβίβαση οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται πριν από τη σύνταξη του συμβολαίου τους, να επιδώσουν κοινή δήλωση φόρου μεταβίβασης προς τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το ακίνητο ή προκειμένου για **πλοίο** της περιφέρειας στην οποία αυτό είναι νηολογημένο.

Εκπρόσωποι των υπόχρεων σε υποβολή δήλωσης

2. Όταν οι υπόχρεοι είναι φυσικά πρόσωπα η δήλωση υποβάλλεται από τους ίδιους ή από τους πληρεξουσίους τους ή από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους. Όταν οι υπόχρεοι είναι νομικά πρόσωπα η δήλωση υποβάλλεται από τους αντιπροσώπους τους ή από τους πληρεξουσίους τους.

Περιεχόμενο δήλωσης

3. Η δήλωση είναι *απαράδεκτη αν δεν περιέχει:*

- α. τη φορολογική Αρχή προς την οποία απευθύνεται,
- β. το όνομα, όνομα πατέρα και επώνυμο των δηλούντων,
- γ. το επάγγελμα των δηλούντων,

- δ. την κατοικία ή αν δεν υπάρχει τέτοια τη διαμονή, καθώς και την επαγγελματική εγκατάσταση ή την έδρα των δηλούντων
 - ε. την νομική σχέση τους προς το μεταβιβαζόμενο περιουσιακό στοιχείο,
 - στ. το είδος του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου και σύντομη περιγραφή του,
 - ζ. τον τρόπο κτήσης του από τον μεταβιβάζοντα
 - η. την αξία του ακινήτου ή την καθαρή χωρητικότητα του **πλοίου**,
 - θ. το ποσό του φόρου μεταβίβασης που αναλογεί,
 - ι. το διορισμό αντίκλητων των δηλούντων,
 - ια. το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας των πληρεξουσίων ή των αντίκλητων των δηλούντων,
 - ιβ. το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του συμβολαιογράφου ενώπιον του οποίου θα καταρτισθεί η σύμβαση και
 - ιγ. τον τόπο και τη χρονολογία της δήλωσης
4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται κάθε φορά λεπτομερώς τα αναγκαία στοιχεία για την ακριβή περιγραφή του ακινήτου.

Υπόχρεος σε πλειστηριασμό

5. Η ακρίβεια του περιεχομένου της δήλωσης βεβαιώνεται υποχρεωτικά με την υπογραφή των συμβαλλόμενων ή των πληρεξουσίων τους κ.λπ.

Υπόχρεος κατά την μεταγραφή

6. Σε περιπτώσεις εκούσιων και δικαστικών πλειστηριασμών, όπως και σε περιπτώσεις αναγκαστικής λόγω χρέους μεταβίβασης ακινήτου ή **πλοίου**, η δήλωση επιδίδεται από τον υπερθεματιστή μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από τη διενέργεια του πλειστηριασμού και πάντως πριν από τη σύνταξη της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης.

Για τις περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος, η δήλωση του φόρου μεταβίβασης του ακινήτου ή του εμπράγματου σε ακίνητο δικαιώματος ή

πλοίου, επιδίδεται από το πρόσωπο, υπέρ του οποίου θα γίνει η μεταγραφή.

Υπόχρεος σε απαλλοτρίωση

Σε αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων για δημόσια ωφέλεια, επιδίδεται δήλωση φόρου μεταβίβασης, από τον υπόχρεο προς πληρωμή της αποζημίωσης ή από εκείνους που ενεργούν κατά το νόμο για λογαριασμό του, πριν την καταβολή της προσωρινά ή οριστικά καθορισμένης αποζημίωσης και καταβάλλεται από αυτούς ολόκληρος ο φόρος μεταβίβασης που αναλογεί.

Η παρακατάθεση της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε προσωρινά ή οριστικά απαγορεύεται, αν δεν προσκομισθεί κυρωμένο αντίγραφο της δήλωσης που υποβλήθηκε.

Υποβολή σε αναρμόδια Δ.Ο.Υ.

7. Κάθε φορά που είναι προδήλως δυσχερής η επίδοση της δήλωσης του φόρου μεταβίβασης στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., λόγω του ότι η έδρα αυτού βρίσκεται σε πόλη διαφορετική του τόπου κατάρτισης της σύμβασης, επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επιδοθεί αυτή σε αναρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., ο οποίος όμως, αφού την καταχωρήσει στο βιβλίο δηλώσεων, υποχρεούται να την αποστείλει στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. για έλεγχο κ.λπ.

Αν στην περιφέρεια στην οποία βρίσκεται το ακίνητο εφαρμόζεται το άρθρο 41 του Ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43/Α'), επιτρέπεται να επιδοθεί η δήλωση του φόρου μεταβίβασης στον προϊστάμενο της αρμόδιας για τη φορολογία εισοδήματος του αγοραστή δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος χορηγεί αντίγραφο της δήλωσης για τη σύνταξη συμβολαίου και στη συνέχεια τη διαβιβάζει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για έλεγχο των προσδιοριστικών στοιχείων του ακινήτου που δηλώθηκαν.

Απαράδεκτη δήλωση

Η δήλωση που υποβάλλεται σύμφωνα με τα ανωτέρω, καθίσταται απαράδεκτη, αν δεν περιέχει διορισμό ειδικού αντίκλητου του αγοραστή, που κατοικεί στην έδρα της Δ.Ο.Υ., προς την οποία πρόκειται αυτή να διαβιβασθεί.

8. Η δήλωση είναι απαράδεκτη αν δεν αναγράφεται σ' αυτή βεβαίωση του αρμοδίου τμήματος της Δ.Ο.Υ. ότι έχει εισπραχθεί ο φόρος που αναλογεί στη δηλούμενη αξία.

Αριθμός αντιγράφων δηλώσεων

9. Η δήλωση συντάσσεται σε δυο αντίτυπα, από τα οποία το ένα παραμένει στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. και το άλλο, παραδίδεται στους συμβαλλόμενους αφού βεβαιωθεί από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. η ακρίβεια της αντιγραφής.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ορισθεί η σύνταξη των δηλώσεων που υποβάλλονται σε περισσότερα αντίγραφα για όλες ή μερικές Δ.Ο.Υ. καθώς και ο τρόπος χρησιμοποίησης αυτών.

10. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. μπορεί με απόφασή του να αναθέσει σε Ειρηνοδίκη ή Συμβολαιογράφο της περιφέρειάς του, την παραλαβή των δηλώσεων του φόρου μεταβίβασης και τη χορήγηση αντιγράφου αυτής, οι οποίοι υποχρεούνται να τις αποστείλουν με απόδειξη στη Δ.Ο.Υ., μέσα σε δέκα μέρες το αργότερο.

Δήλωση για συμβόλαια εξωτερικού

11. Κατά τη μεταβίβαση ακινήτων ή πραγματικών δικαιωμάτων σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα ή **πλοίων**, που συντελείται στην αλλοδαπή ενώπιον ελληνικής προξενικής Αρχής, η δήλωση επιδίδεται στην Αρχή αυτή από την οποία διαβιβάζεται με απόδειξη, στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., ο οποίος και εκδίδει το αντίγραφο της δήλωσης.

Άρθρο 8

Καταβολή φόρου

1. Ο φόρος μεταβίβασης καταβάλλεται ολόκληρος με τη δήλωση.

Άρθρο 9

Πρόσθετοι φόροι

(Ισχύουν οι διατάξεις του ν. 2523/1997 ΦΕΚ 179 Α' /11.9.1997 ως ακολούθως)

Άρθρο 1

Εμπρόθεσμη δήλωση

1. Αν ο κατά τη φορολογική νομοθεσία υπόχρεος³⁵ να υποβάλει δήλωση και ανεξάρτητα από την πρόθεσή του να αποφύγει ή όχι την πληρωμή φόρου:

Ανακριβής δήλωση

α) υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό ενάμισι τα εκατό (1,5%) επί του οφειλόμενου με τη δήλωση φόρου, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

β) υποβάλει ανακριβή δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τρία τα εκατό (3%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης,

Μη υποβολή δήλωσης

γ) δεν υποβάλει δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό τριάμισι τα εκατό (3,5%) επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω μη υποβολής δήλωσης, για κάθε μήνα καθυστέρησης.

Έννοια ανακρίβειας

Εκπρόθεσμη συμπληρωματική δήλωση

4. Ανακριβής δήλωση θεωρείται η δήλωση όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και αυτής που οριστικά προσδιορίστηκε με βάση το σύστημα των συγκριτικών στοιχείων υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%). Σε περίπτωση ανακρίβειας των περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων, ανεξάρτητα από το σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτών, η δήλωση θεωρείται πάντοτε

³⁵ Αντωνόπουλος Δημήτρης, Κατούδης Ηλίας, Φορολογία εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα

ανακριβής και επιβάλλεται πρόσθετος φόρος έστω και αν η διαφορά φόρου δεν υπερβαίνει το 20%.

5. Όταν έχει υποβληθεί εκπρόθεσμη συμπληρωματική δήλωση, ως φόρος που προκύπτει με τη δήλωση θεωρείται το συνολικό ποσό φόρου αρχικής και συμπληρωματικής δήλωσης. Σε περίπτωση καταλογισμού ποσού φόρου μετά από έλεγχο, ο πρόσθετος φόρος ανακρίβειας επιβάλλεται στη διαφορά του φόρου μεταξύ του ποσού που προκύπτει με την αρχική συν τη συμπληρωματική δήλωση και του ποσού του φόρου που καταλογίζεται από έλεγχο.

Μερικός συμβιβασμός

6. Σε περίπτωση μερικής διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, για τον προσδιορισμό της ανακρίβειας στην τυχόν επιπλέον διαφορά που προσδιορίζεται από το δικαστήριο, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίστηκε από το δικαστήριο και του φόρου που αναλογεί στη φορολογητέα ύλη που προέκυψε από τη μερική διοικητική επίλυση της διαφοράς.

Παράλειψη δήλωσης

7. Ως παράλειψη υποβολής δήλωσης στη φορολογία κεφαλαίου θεωρείται η μη αναγραφή περιουσιακών στοιχείων στη δήλωση που υποβλήθηκε, καθώς και η σύμβαση δωρεάς που με το συμβόλαιο χαρακτηρίστηκε εικονικά ως αγοραπωλησία. Στην περίπτωση αυτή ο πρόσθετος φόρος υπολογίζεται στη διαφορά του φόρου τον οποίο ζημιώθηκε το Δημόσιο λόγω της εικονικότητας. Σε ανακρίβεια δηλωθέντων και παράλειψη δήλωσης άλλων περιουσιακών στοιχείων οι πρόσθετοι φόροι ανακρίβειας και παράλειψης υποβολής της δήλωσης υπολογίζονται επιμεριστικά.

Άρθρο 10

Έλεγχος Δήλωσης

Τρόπος διενέργειας ελέγχου

1. Ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. ενεργεί έλεγχο της δήλωσης του **φόρου μεταβίβασης**³⁶, αναθέτοντας την εκτίμηση της αξίας του μεταβιβασθέντος ακινήτου ή του πραγματικού δικαιώματος στο ακίνητο **ή του πλοίου** στους κατά την κρίση του κατάλληλους οικονομικούς ή άλλους δημοσίους υπαλλήλους ή σε υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας ή σε μηχανικούς, κ.λπ. οι οποίοι υποχρεούνται, εντός χρονικού διαστήματος όχι πέραν των 10 ημερών, να του υποβάλουν το πόρισμά τους. Από τον Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. μπορεί να ζητηθεί και η ενέργεια πραγματογνωμοσύνης, από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών.

Ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. δικαιούται να προσδιορίσει αξία μεγαλύτερη ή μικρότερη αυτής που καθορίστηκε από τους εκτιμητές αναγράφοντας λεπτομερώς στο τέλος της έκθεσης εκτίμησης τα στοιχεία, στα οποία βασίζει την κρίση του αυτή.

Έκδοση αρχικού φύλλου ελέγχου

2. Με βάση το πόρισμα της προηγούμενης παραγράφου καταρτίζεται φύλλο ελέγχου, το οποίο κοινοποιείται στον υπόχρεο ή στον πληρεξούσιό του, σε περίπτωση δε θανάτου του υπόχρεου κοινοποιείται στους κληρονόμους του.

Έκδοση συμπληρωματικού φόρου ελέγχου

3. Ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. δε δικαιούται με νεώτερο φύλλο ελέγχου να αυξήσει την αξία του ακινήτου ή του εμπράγματος δικαιώματος επί του ακινήτου **ή πλοίου** που καθορίστηκε με το πρώτο φύλλο ελέγχου.

Κατ' εξαίρεση ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. μπορεί να κοινοποιήσει νέο φύλλο ελέγχου με αυξημένη αξία στις περιπτώσεις εκείνες που ο εκτιμητής ή ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ., με βάση την έκθεση του οποίου καταρτίστηκε το αρχικό φύλλο ελέγχου, τιμωρήθηκε πειθαρχικά για βαριά αμέλεια ή δόλο κατά την εκτίμηση αυτή.

³⁶ Φορολογική Επιθεώρηση, Ιούλιος 2004, τεύχος 665, ΠΟΛ 1053/11-6-2004, σελ. 1649.

Άρθρο 12

Διαδικασία βεβαίωσης φόρου – Παραγραφή

Διαδικασία βεβαίωσης Φ.Μ.Α.

1. Η επαλήθευση των δηλώσεων που επιδόθηκαν, η σύνταξη των φύλλων ελέγχου και των φορολογικών καταλόγων και η κοινοποίηση αποσπασμάτων τους, οι ενστάσεις κατά των εγγράφων στους φορολογικούς καταλόγους και ότι αφορά την επίδοση και την εκδίκασή τους, οι εφέσεις κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν λόγω αίτησης ενστάσεων και ότι αφορά την επίδοση και την εκδίκαση των εφέσεων, τα παράβολα και τις δικαστικές δαπάνες, τη βεβαίωση του φόρου και γενικά η διαδικασία της βεβαίωσης του φόρου διέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα φορολογίας εισοδήματος, εφ' όσον δε ρυθμίζονται διαφορετικά με διατάξεις του παρόντος νόμου.

Διαδικασία βεβαίωσης Φ.Μ.Α.

Για την εκδίκαση των ενστάσεων ως τρίτο ιδιωτικό μέλος συμμετέχει αυτό που έχει ορισθεί για την εκδίκαση των ενστάσεων της φορολογίας οικοδομών του Κώδικα φορολογίας εισοδήματος, προκειμένου δε για **μεταβίβαση πλοίου** αυτό που έχει ορισθεί για την εκδίκαση των ενστάσεων φορολογίας **πλοίων**.

Ατέλεια εγγράφων

2. Η διαδικασία βεβαίωσης σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και γενικά όλα τα έγγραφα που εκδίδονται ή χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή της φορολογίας αυτής, συντάσσονται σε απλό χαρτί.

Χρόνος παραγραφής

3. Το δικαίωμα του δημοσίου για την επιβολή του φόρου του παρόντος παραγράφεται μετά την πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο επιδόθηκε η δήλωση φόρου μεταβίβασης.

Άρθρο 13

Υποχρεώσεις Συμβολαιογράφων – Υποθηκοφυλάκων

Προθεσμία ισχύος δηλώσεων

1. Ο συμβολαιογράφος δε μπορεί να συντάξει συμβόλαιο αν από την ημέρα έκδοσης του αντιγράφου της δήλωσης έχει περάσει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και για την ενέργεια των οικείων μεταβολών στο νηολόγιο.

Άρθρο 16

Περιπτώσεις επιστροφής φόρου

1. Αν μετά την επίδοση της δήλωσης, ματαιωθεί η υπογραφή του συμβολαίου μεταβίβασης, ο φόρος που έχει καταβληθεί, επιστρέφεται.

Άρθρο 17

Κανονιστικές διατάξεις

Νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις

1. Με διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να καταστεί υποχρεωτική η αποστολή αντιγράφων των συμβάσεων από τους συμβολαιογράφους και τους γραμματείς των Δικαστηρίων ή κατά περίπτωση των περιλήψεων των δικαστικών αποφάσεων στο Μεταγραφοφύλακα και υποχρεωτική απ' αυτόν μεταγραφή ή σημείωση το βιβλίο μεταγραφών ή καταχώρηση **στο νηολόγιο**, συμβολαίων μεταβιβάσεων ακινήτων κ.λ.π. σ' όλη την Επικράτεια ή σε κάποια τμήματα αυτής.

Με τα αυτά Π. Διατάγματα θα καθορίζονται τα της αίτησης μεταγραφής και των δικαιωμάτων των άμισθων υποθηκοφυλάκων και γενικά κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται:
α) το ποσό που καταβάλλεται στους συμβολαιογράφους και στους γραμματείς των Δικαστηρίων για την κάλυψη των δαπανών τους για τα αντίγραφα τα οποία αποστέλλονται προς τον Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. κ.λ.π.

- β) τα έξοδα κίνησης και οι αμοιβές των εκτιμητών κ.λ.π., εφ' όσον δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι,
- γ) ο τύπος της δήλωσης και το ειδικότερο περιεχόμενό της,
- δ) τα της κατάθεσης των ποσών στην Τράπεζα της Ελλάδος υπέρ των νομικών προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος
- ε) τα στοιχεία που απαιτούνται για την επιστροφή του φόρου σε ματαίωση μεταβίβασης και στις λοιπές περιπτώσεις επιστροφής και
- στ) γενικά κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών δύναται:

- α) να ορισθεί ειδική διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου **μεταβίβασης πλοίων** ή μεριδίου αυτών η οποία συντελείται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό,
- β) να ορισθούν τρόποι καθορισμού και ελέγχου της αξίας αυτών και
- γ) να ορισθούν τα της αμοιβής των ενεργούντων την εργασία αυτή, όταν αυτοί δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Άρθρο 18

Έκταση εφαρμογής του νόμου

Έκταση εφαρμογής του νόμου

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στις από 1 Ιανουαρίου 1951 και μετέπειτα:

- α) μεταβιβάσεις ακινήτων και εμπράγματων δικαιωμάτων επί των ακινήτων **ή πλοίων** και μεριδίου αυτών.

Άρθρο 19

Τέλη και δικαιώματα

Συνεισπραττόμενοι φόροι και δικαιώματα τρίτων

2. Εκτός:

- α) του φόρου μεταβίβασης
- δ) των νομίμων δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων και

ε) των νομίμων δικαιωμάτων των άμισθων φυλάκων μεταγραφών, κανέναν άλλον φόρο, τέλος, δικαίωμα, εισφορά υπέρ του δημοσίου ή υπέρ τρίτου επιβάλλεται στη μεταβίβαση ακινήτων ή στα πραγματικά δικαιώματα σ' αυτά και στη μεταγραφή τους καθώς και **στη μεταβίβαση πλοίων** ή μεριδίου αυτών.

Εξουσιοδότηση για έκδοση κοινής Υπουργικής Απόφασης

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης επιτρέπεται, να ορισθεί ο τρόπος επιδίωξης της είσπραξης των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων και των άμισθων υποθηκοφυλάκων στη διαφορά που τυχόν προκύπτει μεταξύ του τιμήματος του αντικειμένου της μεταβίβασης που δηλώθηκε και της επιπλέον αξίας αυτού που οριστικοποιήθηκε.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 §§ 1 του ν. 1587/1950, όπως αντικ. με το άρθρο 13 § 7 του ν. 2948/2001.

8.2. ΠΟΛ. 1103/2004

Ευθύνη αγοραστή ακινήτου για το Φ.Μ.Α.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 και 5 του Α.Ν. 1521/1950, σε κάθε μεταβίβαση ακινήτου ή εμπράγματος επί ακινήτου δικαιώματος με επαχθή αιτία, καθώς και σε κάθε μεταβίβαση πλοίου³⁷ με ελληνική σημαία, επιβάλλεται φόρος επί της αξίας αυτών, ο οποίος βαρύνει τον αγοραστή, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που αναφέρεται στις προαναφερόμενες διατάξεις.

Για πέντε (5) χρόνια από την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου ευθύνεται αλληλέγγυα μαζί με τον αγοραστή και κάθε άλλος κάτοχος του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται, για το φόρο μεταβίβασης και τις προσαυξήσεις του άρθρου 9 του ως άνω νόμου.

³⁷ Φορολογική Επιθεώρηση, Δεκέμβριος 2004, τεύχος 669, ΠΟΛ 1103/2004, σελ. 2515.

Η έννομη συνέπεια της εν λόγω φορολογικής αλληλέγγυας ευθύνης, σε συσχετισμό με την αλληλέγγυα ενοχή του ιδιωτικού δικαίου, συνίσταται στο ότι, κάθε αλληλεγγύως υπεύθυνος ευθύνεται παράλληλα με τον κυρίως υπόχρεο (αρχικό οφειλέτη) για το σύνολο του κύριου και πρόσθετου φόρου που οφείλεται τόσο με βάση τη δήλωση Φ.Μ.Α., όσο και με την καταλογιστική πράξη ή τη σχετική δικαστική απόφαση.

Με την εγκύκλιο ΥΠ.ΟΙΚ. 46401/111-126/ ΠΟΛ. 20/16.03.1969 κατόπιν της 205/1969 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. ορίζεται ότι με τον όρο κάτοχος εννοείται ο αγοραστής ή κάθε άλλο πρόσωπο το οποίο μεταγενέστερα απόκτησε το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και όχι αυτός που έχει με τη στενή έννοια κατοχή (άρθρο 974 Α.Κ.), δηλαδή τη φυσική εξουσία επί του ακινήτου όπως π.χ. μισθωτής, θεματοφύλακας, χρησάμενος κ.λπ.

Για κάθε θέμα που αφορά στη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης Φ.Μ.Α. γίνεται παραπομπή, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Α.Ν. 1521/1950, στις διατάξεις φορολογίας εισοδήματος όπου στο άρθρο 74 παράγραφος 1 του Ν. 2238/1994 κατονομάζονται ειδικότερα οι τίτλοι βεβαίωσης του φόρου εισοδήματος και επομένως κατά παραπομπή και του Φ.Μ.Α.

Τονίζουμε επίσης ότι, τα της βεβαίωσης Φ.Μ.Α. διέπονται και από τις διατάξεις του άρθρου 50 του Π.Δ. 16/1989 (Φ.Ε.Κ. 6 Α /05.01.1989) «Περί κανονισμού λειτουργίας των Οικονομικών Υπηρεσιών», σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1882/1990 «Περί περιστολής της φοροδιαφυγής», όπου αναφέρονται οι ποινικές κυρώσεις για τη μη καταβολή χρεών, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία επιβάλλονται οι εν λόγω κυρώσεις.

Σχετικά: Άρθρο 1 του Α.Ν. 1521/1950, Άρθρο 12 του Ν. 1521/1950, Άρθρο 74 του Ν. 2238/1994, Άρθρο 50 του Π.Δ. 16/1989, Άρθρο 25 του Ν. 1882/1990

9. Ν. 27/1975 ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΟΙΩΝ

Προκειμένου για καταχώρηση στο νηολόγιο μεταβίβασης πλοίου πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση του αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου ότι έχουν εκπληρωθεί όλες οι προς το Δημόσιο φορολογικές υποχρεώσεις του πλοιοκτήτου³⁸.

Άρθρο 2

1. Ο κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου³⁹ επιβαλλόμενος φόρος εξαντλεί πάσα υποχρέωση του πλοιοκτήτου, ως και του μετόχου ή εταίρου ημεδαπής ή αλλοδαπής εταιρείας οιασδήποτε τύπου εκ φόρου εισοδήματος, καθ' όσον αφορά εις τα κέρδη, τα οποία προκύπτουν εκ της εκμεταλλεύσεως πλοίων.

2. Ως εισόδημα απαλλασσόμενον νοείται και η τυχόν υπεραξία η πραγματοποιούμενη εκ της **εκποιήσεως του πλοίου**.

Άρθρο 4

Επί εκουσίας **μεταβιβάσεως της κυριότητας** του πλοίου ο νέος πλοιοκτήτης τυγχάνει εξ ολοκλήρου μετά των κατά την μεταβίβαση υποχρέων δικαιωπαρόχων του υπόχρεως εις πληρωμήν του φόρου και της εισφοράς των βαρυνόντων το πλοίον κατά τον χρόνον της μεταβιβάσεως.

Άρθρο 19

Απαγορεύεται η καταχώρησις εν τω νηολογίω πράξεων μεταβιβάσεως ή υποθηκεύσεως των εις φόρον και εισφοράν του παρόντος νόμου υποκειμένων **πλοίων** άνευ προσαγωγής βεβαιώσεως του αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου ότι έχουν εκπληρωθεί αι προς το Δημόσιον φορολογικαί υποχρεώσεις του πλοιοκτήτου και έχουν εξοφληθεί οι βαρύνοντες το πλοίον πάσης φύσεως φόροι και εισφοραί του Δημοσίου, οι

³⁸ Α.Ε. Ντάνη – Ν.Γ. Παπανικολάου, «Η φορολογία Μεταβιβάσεως Ακινήτων και Πλοίων», Δ.Φ. Νομοθεσίας ΙΣΤ' 499επ.

³⁹ Ν. 27/1975 «Περί Φορολογίας πλοίων», Δ.Ο.Υ. Πλοίων Πειραιά.

αναλογούντες μέχρι του χρόνου ισχύος της εκδοθείσης υπό του Οικονομικού Εφόρου βεβαιώσεως δια την **μεταβίβασιν** ή υποθήκευσιν **του πλοίου**.

Εάν δια της **μεταβιβάσεως του πλοίου** δεν τίθεται υπό ξένην σημαίαν, ο φόρος και η εισφορά του παρόντος νόμου από της ημερομηνίας μεταβιβάσεως, βαρύνουν τον νέον πλοιοκτήτην. Εις την περίπτωσιν αυτήν η δήλωσις θα υποβάλλεται εντός του επομένου μηνός από της **μεταβιβάσεως του πλοίου**, του οφειλομένου φόρου καταβαλλομένου εις ισοπόσους μηνιαίας δόσεις μέχρι του τέλους Δεκεμβρίου, της πρώτης δόσεως καταβαλλομένης άμα τη υποβολή της εμπροθέσμου δηλώσεως.

Τα επ' ονόματι του παλαιού πλοιοκτήτου τυχόν βεβαιωθέντα ποσά φόρου ή εισφοράς, δια το μετά την μεταβίβασιν χρονικόν διάστημα εκπίπτονται ή επιστρέφονται κατά περίπτωσιν.

[Η παρ. τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 του Ν.814/1978 (Α 144)].

Ο Ν. 27/1975 καθορίζει το σύστημα φορολογίας εισοδήματος των **ελληνικών πλοίων**. Ο νόμος αυτός είναι πολύ σημαντικός καθώς το Ελληνικό σύστημα αποτέλεσε τα τελευταία χρόνια το πρότυπο στο οποίο στηρίχθηκαν και άλλα κράτη – μέλη για να φορολογήσουν τα πλοία τους.⁴⁰

Στη συνέχεια παρατίθεται 1 **παράδειγμα νομολογίας**⁴¹ που αφορά **φορολογία πλοίου**. Σημειώνεται ότι η νομολογία δεν έχει την ισχύ νόμου αλλά σε περιπτώσεις αγωγών υπάρχει το ισχυρό επιχείρημα του δεδικασμένου.

Φορολογία πλοίων. **Επιβολή φόρου και εισφοράς στα πλοία με ελληνική σημαία.**

Απώλεια της ελληνικής εθνικότητας αν το πλοίο δεν ανήκει πλέον κατά ποσοστό άνω του 50% σε Έλληνες υπηκόους ή σε Ελληνικά νομικά πρόσωπα, στα οποία

⁴⁰ Ανταπάσης Αντώνιος, Το σύστημα φορολογίας εισοδήματος των ελληνικών πλοίων, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2001

⁴¹ www.inlaw.gr (αναζήτηση νομολογίας)

συμμετέχουν Έλληνες κατά 50% τουλάχιστον. Μεταβίβαση κυριότητας πλοίου Ελληνικού σε αλλοδαπούς κατά ποσοστό που επιφέρει απώλεια Ελληνικής εθνικότητας. Αν η πράξη μεταβίβασης δεν καταχωρισθεί στο νηολόγιο, ο μεταβιβάσας βαρύνεται με την οικεία φορολογική υποχρέωση, έστω και αν έπαυε να έχει την εκμετάλλευση του πλοίου.

10. ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Π.Δ. 186/1992)

Σύμφωνα με το άρθρο 2 §1 του ΚΒΣ⁴² κάθε πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια τηρεί, εκδίδει, παρέχει και ζητά, λαμβάνει ή υποβάλλει, διαφυλάσσει τα βιβλία και τα στοιχεία, τις καταστάσεις και κάθε άλλο μέσο σχετικό με την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό, κατά περίπτωση.

Για τα πλοία όμως, υπάρχει σύγχυση ως προς το τι προέχει: Ο τόπος εγκατάστασης και διοίκησης του πλοίου, δηλαδή η οργάνωση και η εκτέλεση της όλης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή η σημαία που φέρει το πλοίο; Το Υπουργείο Οικονομικών με το Εγγ. 1030988/215/2-3-1993 προς την Ένωση Ελληνικών Εφοπλιστών δέχεται, ότι προέχει ο τόπος εγκατάστασης και συγκεκριμένα αναφέρει, ότι οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων δεν καταλαμβάνουν τις αλλοδαπές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις με ελληνική σημαία, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα.

Αντίθετα, αν οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τα πλοία, αποκτούν εγκατάσταση στην Ελλάδα, υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις του ΚΒΣ και να εκδίδουν για τις μεταφορές θεωρημένες φορτωτικές, ανεξάρτητα από τη σημαία που φέρουν τα πλοία. Τα ίδια αναφέρονται και στο εγγ. 1081257/592/2-9-94 του Υπουργείου Οικονομικών προς την Δ.Ο.Υ. Πλοίων⁴³.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 § 16 του ΚΒΣ, όπως αντικ. με το άρθρο 9 § 17 του ν. 2753/1999 στην περίπτωση πώλησης πλοίου, από επιτηδευματία, εκδίδεται τιμολόγιο πώλησης.

⁴² Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πλοίο υπό Ναυπήγηση και το φορολογικό καθεστώς του, εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2003

⁴³ Δ. Σταματόπουλος, Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, τομ. Α, 2002, σελ. 67-68

Δεν εκδίδεται τιμολόγιο, εφόσον συντάσσονται συμβόλαια μεταβίβασης.

Κατά την εγκύκλιο του Υπ. Οικονομικών 1118523/8.12.1996 για την πώληση πλοίου μπορεί να εκδοθεί τιμολόγιο-Δελτίο Αποστολής ή να συνταχθεί συμβόλαιο μεταβίβασης ενώπιον συμβολαιογράφου. **Δεν αρκεί η σύνταξη ιδιωτικού συμφωνητικού ή μεταγραφή της σύμβασης στο οικείο νηολόγιο. Πρέπει να συνάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταβίβασης ή τιμολόγιο-Δελτίο Αποστολής.** Η επιλογή ανήκει στους αντισυμβαλλόμενους.

Αν ο πωλητής του πλοίου δεν είναι επιτηδευματίας (ιδιώτης) και ο αγοραστής του εν λόγω πλοίου είναι επιτηδευματίας, εκδίδεται από τον αγοραστή επιτηδευματία τιμολόγιο αγοράς σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 12 § 5 του ΚΒΣ.

11. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν. 2589/2000

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 § 1 του ν. 2587/2000⁴⁴ «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»: «1. Παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μεταβιβάζεται το δικαίωμα να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, καθώς και τα ακίνητα του άρθρου 6».

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27 § 1^α περ. α' του ν. 2587/2000: «Απαλλάσσονται από το φόρο: α) η παράδοση και η εισαγωγή **πλοίων** που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στην εμπορική ναυσιπλοΐα, για την αλιεία από υποκείμενο στο φόρο του κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α. ή για άλλη εκμετάλλευση ή για διάλυση ή για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις και το Δημόσιο γενικά, η παράδοση και η εισαγωγή ναυαγοσωστικών και πλωτών μέσων επιθαλάσσιας αρωγής, καθώς και αντικειμένων και υλικών, εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν στα πλοία, ναυαγοσωστικά και πλωτά μέσα της περίπτωσης αυτής. Εξαιρούνται τα σκάφη ιδιωτικής χρήσης, που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό».

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27 § 1 περ.ια' του ν. 2587/2000: «Απαλλάσσονται από το φόρο: ια) η παράδοση και η εισαγωγή **πλοίων** και πλωτών μέσων που προορίζονται για την αλιεία και σπογγαλιεία στα ελληνικά χωρικά ύδατα ανεξάρτητα από το καθεστώς Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται ο υποκείμενος στο φόρο που ενεργεί αυτή τη δραστηριότητα, καθώς και των αντικειμένων και υλικών, εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν σε αυτά».

⁴⁴ Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πλοίο υπό Ναυπήγηση και το φορολογικό καθεστώς του, εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2003, σελ.37

Ερμηνεία:

Ως «πλοίο» νοείται το πλοίο με την έννοια που δόθηκε στην εισαγωγή.

Ως «παράδοση» πλοίου θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μεταβιβάζεται το δικαίωμα να διαθέτει κάποιος ως κύριος το πλοίο (άρθρα 7 και 13 του ν. 2859/2000).

Ως «εισαγωγή πλοίου» νοείται η είσοδος στο εσωτερικό της χώρας πλοίου, το οποίο προέρχεται, είτε από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε από τρίτες χώρες.

12. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

Π.Δ. της 28/7/1931 «Περί κώδικος νόμων περί τελών χαρτοσήμου»⁴⁵(ΦΕΚ Α239).

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 & 10 του ΚΤΧ όπως αντικ. με το άρθρο 4 & 10 του ν. 2246/1952: «Αι επί ναυτική υποθήκη συστατικά υποχρεώσεις συμβάσεις, αι εξοφλήσεις μερισμάτων εκ κερδών ναυσιπλοΐας, ως και πάσα ετέρα σύμβασις, πλην των τοιαύτων δωρεών και προικών, αφορώσα τα πλωτά μέσα εν γένει, εφαρμοζομένης και εν προκειμένω κατ' αναλογίαν της διατάξεως του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του παρόντος.

Τ' ανωτέρω δεν εφαρμόζονται επί επαχθούς μεταβιβάσεως πλοίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 περ. ια του ΚΤΧ: «Δεν υπόκειται εις τέλη χαρτοσήμου η σύμβαση δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου και η σύμβαση γονικής παροχής.

Σε σχέση με το ναυπηγούμενο πλοίο⁴⁶ δημιουργούνται τα ακόλουθα ζητήματα:

12.1. Προσύμφωνο πώλησης ναυπηγούμενου πλοίου

Σε σχέση με το υπό ναυπήγηση πλοίο είναι δυνατό να καταρτισθεί προσύμφωνο πώλησής του (άρθρο 166ΑΚ), με το οποίο οι συμβαλλόμενοι προσυμφωνούν να συνάψουν άλλη, οριστική πια, σύμβαση πώλησης του ναυπηγούμενου πλοίου και μεταβίβαση της κυριότητάς του. Το εν λόγω προσύμφωνο πώλησης πλοίου υπογράφεται κυρίως στην περίπτωση που πρακτικά δεν είναι δυνατό να συναφθεί αμέσως η υποσχετική σύμβαση πώλησης πλοίου και η εκποιητική σύμβαση μεταβίβασης της κυριότητάς του, αν τα μέρη βρίσκονται μπροστά σε νομικά ή

⁴⁵ Ρέππας Παναγιώτης, Φορολογία χαρτοσήμου, ερμηνεία των διατάξεων του κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, συμπλήρωμα τόμων Α-Β ενημερωμένο μέχρι και το Ν. 3296/2004.

⁴⁶ Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πλοίο υπό Ναυπήγηση και το φορολογικό καθεστώς του, εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2003, σελ.41

πραγματικά εμπόδια που παρακωλύουν τη σύναψη της υποσχετικής σύμβασης πώλησης και της εκποιητικής σύμβασης μεταβίβασης της κυριότητας του πλοίου αλλά ωστόσο, ενδιαφέρονται να υπάρξει συμβατική δέσμευση, ότι θα καταρτισθούν στο μέλλον οι εν λόγω οριστικές συμβάσεις.

Το προσύμφωνο δεν υπόκειται πλέον σε κανένα τέλος χαρτοσήμου όχι μόνο αναλογικό, αλλά ούτε και πάγιο, είτε τούτο υπογραφεί στην Ελλάδα, είτε τούτο υπογραφεί στο εξωτερικό (ΚΤΧ του ν.2873/2000). Το πρώτο, γιατί το προσύμφωνο που υπογράφηκε στην Ελλάδα απαλλάσσεται από το αναλογικό ή πάγιο χαρτόσημο (άρθρο 13 § 1ζ του ΚΤΧ, άρθρο 25 § 2 του ν. 2873/2000). Το δεύτερο, γιατί το προσύμφωνο που υπογράφηκε στην αλλοδαπή, και αν ακόμη αφορά πλοίο που βρίσκεται στην Ελλάδα, δεν υπόκειται σε χαρτόσημο στην Ελλάδα (άρθρο 8 § 1 του ΚΤΧ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 13 § 1 του ΚΤΧ και 25 § 2 του ν. 2873/2000).

Αν με το προσύμφωνο γίνεται καταβολή χρηματικού ποσού, για το εν λόγω ποσό οφείλεται αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και ειδικότερα το τέλος χαρτοσήμου της κύριας σύμβασης το οποίο εκπίπτει ή συμψηφίζεται με το αναλογικό τέλος της εν λόγω σύμβασης κατά το χρόνο της κατάρτισής της.

Σημειώνεται ότι η κατά τα ανωτέρω έκπτωση ή ο συμψηφισμός τελεί υπό την απαραίτητη προϋπόθεση, ότι η κυρία και οριστική σύμβαση θα καταρτιστεί, είτε μέσα στην προθεσμία η οποία τάσσεται με το προσύμφωνο, είτε μέσα στην προθεσμία η οποία ορίστηκε με την παράταση της προθεσμίας, με βάση ειδική ρήτρα η οποία υπάρχει στο προσύμφωνο.

Επίσης τονίζεται, ότι η υπαγωγή σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου του καταβαλλόμενου κατά τη συνολολόγηση του προσυμφώνου χρηματικού ποσού, τελεί υπό την απαραίτητη προϋπόθεση, ότι η κυρία και οριστική σύμβαση υπόκειται και αυτή σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου.

Εάν, όμως, η κυρία και οριστική σύμβαση υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου ή απαλλάσσεται από το τέλος χαρτοσήμου, ή υπόκειται στο καθεστώς του φόρου

προστιθέμενης αξίας, το ποσό που καταβάλλεται κατά τη συνομολόγηση του προσυμφώνου, δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου αναλογικό ή πάγιο, έστω και αν η υπογραφή της κύριας και οριστικής σύμβασης έγινε μετά την προθεσμία, ή οποία είχε συμφωνηθεί στο προσύμφωνο για την κατάρτισή της.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, το προσύμφωνο πώλησης πλοίου έχει την ακόλουθη μεταχείριση από πλευράς χαρτοσήμου. Σχετικά διακρίνουμε:

- Προσύμφωνο, κατά την κατάρτιση του οποίου δεν καταβάλλεται κανένα χρηματικό ποσό σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 § 1 του ΚΤΧ. Το προσύμφωνο αυτό δεν υπόκειται πλέον σε κανένα τέλος χαρτοσήμου, ανεξάρτητα αν καταρτίζεται στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή. Το εν λόγω προσύμφωνο μέχρι την 31.12.2000 υπεβάλλετο σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου 150 δρχ., το οποίο όμως καταργήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 25 § 1 του ν. 2873/2000.
- Προσύμφωνο, κατά την κατάρτιση του οποίου καταβάλλεται χρηματικό ποσό. Το ποσό που καταβάλλεται θα υπαχθεί σε τέλος χαρτοσήμου 2% (πλέον 0,40%), το οποίο θα εκπέσει ή θα συμψηφιστεί με το αναλογικό τέλος χαρτοσήμου της κύριας σύμβασης της πώλησης του πλοίου, η οποία υπόκειται και αυτή στο ίδιο αναλογικό τέλος, μόνο αν η πώληση πραγματοποιείται στην Ελλάδα από ιδιώτη (δηλ. πρόσωπο μη υποκείμενο σε ΦΠΑ). Αν η πώληση αυτή γίνεται από πρόσωπο το οποίο υπόκειται στο καθεστώς του ΦΠΑ, η πώληση δεν υπόκειται σε χαρτόσημο, επειδή αυτή εμπίπτει στο καθεστώς του ΦΠΑ.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που το προσύμφωνο καταρτίζεται στην αλλοδαπή και το πλοίο βρίσκεται στην Ελλάδα. Τούτο γιατί το καταβαλλόμενο στην αλλοδαπή χρηματικό ποσό θεωρείται, κατά την έννοια του άρθρου 8 § 1 του ΚΤΧ, ότι έχει «αντικείμενον κινητήν περιουσία κείμενην εν Ελλάδι», η οποία είναι το στην Ελλάδα ευρισκόμενο και ναυπηγούμενο πλοίο. Αν το προσύμφωνο καταρτίζεται στην

Ελλάδα, ή καταρτίζεται στην αλλοδαπή και το πλοίο δεν ευρίσκεται στην Ελλάδα, το προσύμφωνο σε κανένα τέλος χαρτοσήμου δεν υπόκειται.

12.2. Πώληση ναυπηγούμενου πλοίου

Το πλοίο, ως πράγμα κινητό, μπορεί να μεταβιβαστεί κατά κυριότητα, έναντι ανταλλάγματος, αιτία πώλησεως. Η μεταβίβαση, λόγω πώλησεως, του πλοίου εμπίπτει στο καθεστώς της περί τελών χαρτοσήμου νομοθεσίας, εφόσον ο μεταβιβάζων και κύριος του πλοίου είναι πρόσωπο μη υποκείμενο του ΦΠΑ, δηλαδή ιδιώτης.

Η πώληση πλοίου από ιδιώτη, δηλαδή πρόσωπο μη υποκείμενο του ΦΠΑ, υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου 2% (πλέον εισφορά 20% υπέρ ΟΓΑ) (σύμφωνα με τον ΚΤΧ του ν.2873/2000), ανεξάρτητα από την ιδιότητα του αγοραστή, ο οποίος μπορεί να είναι είτε άλλος ιδιώτης, είτε επιτηδευματίας, φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Η υπαγωγή της πώλησης αυτής στο ως άνω τέλος χαρτοσήμου δικαιολογείται εκ του ότι η σύμβαση της πώλησης πλοίου θεωρείται ως «σύμβαση αφορώσα σε πλωτά μέσα εν γένει». Αν η πώληση ναυπηγούμενου πλοίου γίνεται από πρόσωπο, υποκείμενο του ΦΠΑ, η πώληση του πλοίου δεν υπόκειται στο καθεστώς του ΦΠΑ.

Αν η πώληση αυτή γίνεται από πρόσωπο το οποίο υπόκειται στο καθεστώς του ΦΠΑ, η πώληση δεν υπόκειται σε χαρτόσημο, επειδή αυτή εμπίπτει στο καθεστώς του ΦΠΑ.

12.3. Δωρεά εν ζωή ή αιτία θανάτου ή γονική παροχή πλοίου

Οι συμβάσεις αυτές απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου. Τέλος, σύμφωνα με ρητό όρο των κατ' άρθρο 13 του ν.δ. 2687/1953 εκδιδόμενων πράξεων, απαλλάσσεται από το χαρτόσημο η εκποίηση πλοίου (άνω των 10 κόρων) κατά τη διάρκεια της παραμονής του υπό Ελληνική σημαία.

13. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τη μελέτη του θεσμικού ή φορολογικού πλαισίου της μεταβιβάσεως των πλοίων, εντύπωση προξενεί η πολυνομία και η κακονομία που επικρατεί παρόλο το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς των πλοίων.

Το ένα και το αυτό ζήτημα ρυθμίζεται με σειρά επάλληλων νομοθετημάτων, τα οποία συμπληρώνουν, τροποποιούν ή αναιρούν το ένα το άλλο.

Το πιο πάνω φαινόμενο οφείλεται στον τρόπο που λειτουργεί η νομοθετική μηχανή και η προχειρότητα με την οποία συντελείται η νομοθετική εργασία, χωρίς να τηρούνται στοιχειώδεις νομοτεχνικές αρχές. Ιδίως στον τομέα του φορολογικού δικαίου, του οποίου το ειδικό μέρος καταλαμβάνεται από δυσεπόπτευτη ποικιλία φόρων, εισφορών, τελών και κοινωνικών πόρων υπέρ τρίτων.

Πολύ συντέλεσε στην αύξηση του φαινομένου της πολυνομίας, όχι μόνο η θέσπιση νέων θεσμών στην περιοχή της ναυτιλίας, σε σχέση με τους οποίους κρίθηκε σκόπιμο να διατυπωθούν φοροαπαλλακτικές διατάξεις αλλά και η εισαγωγή, κατόπιν σχετικών οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύγχρονων νομοθετημάτων, όπως είναι εκείνα με τα οποία εισήχθησαν στη χώρα μας ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίων, καθώς επίσης η θέσπιση σύγχρονων νομοθετημάτων, όπως είναι ο νέος Κώδικας Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών και Γονικών Παροχών. Αυτά τα νέα νομοθετήματα συνυπάρχουν με τις παλαιές διατάξεις και αναγκάζουν τον ερμηνευτή να στηρίζει τα ερμηνευτικά του πορίσματα σε πολλαπλή ερμηνευτική παραλλαγή, ανάλογα με το ερμηνευτικό πόρισμα, ποια ακριβώς νομοθετική ύλη κατέλαβε ο σύγχρονος και ποια νομοθετική ύλη παρακράτησε ο παλαιός νομοθέτης.

Η πιο πάνω πολυνομία και κακονομία συνιστά πηγή αντιφάσεων κατά την ερμηνεία τους. Οδηγεί σε ρευστότητα, ανασφάλεια και αβεβαιότητα δικαίου και

συνιστά σοβαρό αντικίνητρο για την οικονομική ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και επομένως και του ναυτιλιακού τομέα.

Επιδίωξη της παρούσας εργασίας δεν είναι η ερμηνεία των νομοθετημάτων, έργο το οποίο είναι επίπονο, δύσκολο και χρονοβόρο με το οποίο μόνο άριστοι νομικοί μπορούν και πρέπει να ασχοληθούν.

Επιδίωξή μου είναι το παρόν πόνημα να συντελέσει στην κωδικοποίηση των αρχών που διέπουν και των κανόνων που ρυθμίζουν το φορολογικό πλαίσιο των μεταβιβάσεων πλοίων ώστε αυτές οι αρχές και οι διατάξεις να αποτελέσουν ένα ενιαίο σώμα (κώδικα), χρήσιμο εργαλείο για όλους όσους ενδιαφέρονται για το θεσμικό ή φορολογικό πλαίσιο των μεταβιβάσεων των πλοίων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αλίκη Κιάτου-Παμπούκη, «Ναυτικό Δίκαιο», εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Θεσσαλονίκη 1989.
2. Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, «Πλοίο υπό Ναυπήγηση και το φορολογικό καθεστώς του», εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 2003
3. Ι. Αναστόπουλος, Φορολογικό δίκαιο, 1992, σελ. 13
4. Κ. Σταμάτης, Δίκαιο και δικαιοσύνη στην εποχή των ορίων, 2000, σελ. 244.
5. Πουλάντζας Νικόλαος, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Σταμούλης, 2005
6. Αντώνης Μ. Ανταπάσης, Κτήση κυριότητας σε ναυπηγούμενο πλοίο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1997
7. Κοροτζής Ιωάννης, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα
8. Μυλωνόπουλος Δημήτρης, Δημόσιο και Ιδιωτικό Δίκαιο, εκδ. Σταμούλης
9. Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, Ναυτικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα
10. Αντώνης Ανταπάσης, Η σύμβαση του 1952 για τη συντηρητική κατάσχεση πλοίων, Ανάλυση και ένταξη στην ελληνική έννομη τάξη, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998
11. Φορολογική Επιθεώρηση, Μάιος 2004, τεύχος 674, ΠΟΛ. 1029/2005, σελ. 1254
12. Ισηγορία 6/2006 (Νομικά Θέματα, σελ. 16)
13. www.inlaw.gr (αναζήτηση νομολογίας, αναζήτηση νομοθεσίας)
14. Κεντρικό Λιμεναρχείο Πειραιά, Τομέας νηολογίων και ναυτικών υποθηκολογίων, Ακτή Μιαούλη 50, Πειραιάς.
15. Δ.Ο.Υ. Πλοίων, Μαυρομιχάλη 3, Πειραιά
16. <http://anom.pbs.gr> (Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004)
17. Φορολογική Επιθεώρηση, Ιούλιος 2004, τεύχος 665, ΠΟΛ 1053/11-6-2004, σελ. 1649.

18. Αντωνόπουλος Δημήτρης, Κατούδης Ηλίας, Φορολογία εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα
19. Φορολογική Επιθεώρηση, Δεκέμβριος 2004, τεύχος 669, ΠΟΛ 1103/2004, σελ. 2515.
20. Α.Ε. Ντάνη – Ν.Γ. Παπανικολάου, «Η φορολογία Μεταβιβάσεως Ακινήτων και Πλοίων», Δ.Φ. Νομοθεσίας ΙΣΤ΄ 499επ.
21. Ν. 27/1975 «Περί Φορολογίας πλοίων», Δ.Ο.Υ. Πλοίων Πειραιά.
22. Ανταπάσης Αντώνιος, Το σύστημα φορολογίας εισοδήματος των ελληνικών πλοίων, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2001
23. Δ. Σταματόπουλος, Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, τομ. Α, 2002, σελ. 67-68
24. Ρέππας Παναγιώτης, Φορολογία χαρτοσήμου, ερμηνεία των διατάξεων του κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, συμπλήρωμα τόμων Α-Β ενημερωμένο μέχρι και το Ν. 3296/2004.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 3 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ. 210 4176411

Πειραιάς
Με ατέλεια Άρθρου 19 Ν. 27/75

Αριθ. Πρωτοκ .

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της φορολογίας πλοίων **Β' κατηγορίας Ν. 27/75** και λοιπών φορολογιών, καθώς και από το τμήμα εσόδων

Για το πλοίο:

Νηολογίου Πειραιά:

Κ.Ο.Χ.

Κ.Κ.Χ.:

Μήκος (μέτρα):

Με την υποβολή δηλώσεων και την καταβολή των φόρων που αναλογούν εξοφλήθηκαν όλες οι φορολογικές υποχρεώσεις.

με Α.Φ.Μ.

Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος του Δημοσίου για κάθε φόρο και θα χρησιμοποιηθεί για .

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 3 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ. 210 4176411

Πειραιας
Με ατέλεια Άρθρου 19 Ν. 27/75

Αρ. Πρωτ.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ **ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ**

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της φορολογίας πλοίων Α' κατηγορίας Ν. 27/75 και λοιπών φορολογιών, καθώς και από το τμήμα εσόδων

Για το πλοίο:
Νηολογίου:

Με την υποβολή δηλώσεων και την καταβολή των φόρων που αναλογούν εξοφλήθηκαν όλες οι φορολογικές υποχρεώσεις.

Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 27/75 μετά από αίτηση της διαχειρίστριας:

με Α.Φ.Μ.:
Για λογαριασμό της πλοιοκτήτριας: .
Α.Φ.Μ.

Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος του Δημοσίου για κάθε φόρο και θα χρησιμοποιηθεί για: .

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Ως πλοία Α' & Β' Κατηγορίας νοούνται αυτά του άρθρου 3 του Ν.27/1975.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
 Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 3, ΠΕΙΡΑΙΑΣ
 Τηλ: 210 4176411

Αριθμ. Δήλωσης: _____

ΔΙΑΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΠΛΟΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΑΛΗΤΟΥ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΟΥ				ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΟΥ			
ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΜΟ				ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΜΟ			
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ				ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ			
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ				ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ			
Α.Φ.Μ.				Α.Φ.Μ.			
ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΑΛΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ				ΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ			
ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΜΟ				ΟΝΟΜΑΤΕΠΙΘΥΜΟ			
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ				ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ			
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ				ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ			
Α.Φ.Μ.				Α.Φ.Μ.			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ		ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΟΣ	ΕΤ-Τ/Ρ	Κ.Ο.Χ	ΑΡΙ. ΝΗΟΛΟΓΙΟΥ	Πετρ.
ΤΙΜΗΜΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΕΥΡΩ				ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ ΕΚ ΦΟΡΩΝ			
ΕΔΡΑ							
ΦΟΡΟΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ Euro : x							
ΣΥΝΟΛΟ							

Γνωρίζομεν ότι ο φόρος μεταβίβασης βαρύνει τον Αγοραστή πλην τω νόμοι οριζόμενων εξαιρέσεων

Ο ΠΩΛΗΤΗΣ
 Παροδότηθη την _____
 Ο ΠΡΟΣΤ. Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΑΥΘΗΜΕΡΟΝ
 Ο ΠΡΟΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ
 ΠΡΑΞΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
 Φόρος ΝΔ 317/89 _____
 Σύνολο € _____
 ΛΟΧ _____
 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ
 Αριθμ. Απόφ. Εισφοράς _____

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 4 (α' σελίδα)

ΑΙΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΗ Δ.Ο.Υ. ΠΛΟΙΩΝ

Α.Φ.Μ. : _____
 Αρμόδια Δ.Ο.Υ. : _____
 Επωνυμία : _____

ΕΠΩΝΥΜΟ : _____
 ΟΝΟΜΑ : _____
 Ονομα Πατέρα / Συζύγου : _____
 Αρ. Δελτίου Ταυτότητας : _____
 ΠΟΛΗ : _____
 ΟΔΟΣ : _____
 ΤΗΛΕΦΩΝΟ : _____
 Ημερομηνία : _____

ΤΜΗΜΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
 Έχουν τακτοποιηθεί φορολογικές υποχρεώσεις μέχρι και σήμερα (έχουν υποβληθεί δηλώσεις εισοδήματος μέχρι και σήμερα)
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΜΕΓΑΛΗ ΑΙΚΗΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ
 Έχουν υποβληθεί δηλώσεις Μ.Α.Π. μέχρι και σήμερα.
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΤΜΗΜΑ Κ.Β.Σ.
 Έχει θεωρηθεί στοιχεία του πλοίου
 Έχει ακυρώσει στοιχεία τα οποία αφορούν στο πλοίο/πλοίαριο (ΜΟΝΟ στην περίπτωση πώλησης του υαίου)
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΤΜΗΜΑ Φ.Π.Α.
 Έχουν υποβληθεί Περιοδικές και Εκαθαριστικές δηλώσεις και έχουν τακτοποιηθεί οι φορολογικές υποχρεώσεις μέχρι και σήμερα .
 Πραγματική Άδεια : _____
 ε Τσού : _____
 Ημερομηνία Άφραξης : _____
 ελίτι Απαλλαγής Φ.Π.Α. : _____
 Εκαθαριστικές : _____
 Προσωρινές : _____
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΤΜΗΜΑ ΕΣΟΔΩΝ
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

Παρακαλώ να μου χορηγήσετε πιστοποιητικό Φορολογικής ενημερότητας (άρθρου 9 , Ν 27/75) για το πλοίο / πλοίαριο ανάματι

Νηολογίου Πειραιά : _____
 Πλοιοκτησίας μου.

Τα στοιχεία αυτά θα τα χρησιμοποιήσω για :

Εγγραφή υποθήκης
 Μεταβίβαση σε Έλληνες Αγοραστάτες
 Μεταβίβαση σε Αλλοδαπούς Αγοραστάτες

Σε περίπτωση που δεν μπορέσω να παραλάβω ο ίδιος το πιστοποιητικό Εξουσιοδοτώ να το παραλάβει ο / η _____

Του _____ με Α.Δ.Τ. : _____
 Κάτοικος _____ οδός _____
 αριθμ. _____

Ο / Η Αιτ

ΔΜΟΙΒΕΣ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ
 Έχουν υποβληθεί Προσωρινές και Οριστικές Δηλώσεις Φόρου αμειβών πληρωμάτων (Ναυτικών)
 Μήκος : _____
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Ημερομηνία : _____
 Υπογραφή : _____

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 4 (β' σελίδα)

ΟΝΟΜΑ ΠΛΟΙΟΥ:

ΔΙΜ. ΝΗΟΛΟΓΗΣΗΣ: ΠΕΙΡΑΙΑΣ /

ΑΡ. ΝΗΟΛΟΓΙΟΥ:

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ (Δ.Ο.Υ.) ΠΛΟΙΩΝ

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε την εξόφληση των υποχρεώσεων του πλοιοκτήτη και των φόρων του πλοίου Ν. 27/1975.

Πειραιάς

Ο Προιστ. ΔΟΥ

Έχει καταβληθεί ο φόρος πλοίων β' κατ. Ν 27/75 για το χρονικό διάστημα

Με τον Α.Χ.Κ. και για ποσό

Με διπλότυπο εισπραξης

Ταρατηρήσεις.....

.....

Να καταβληθεί ο φόρος πλοίων για το χρονικό διάστημα

Ποσό

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 5

Α ρ θ ρ ο 1

ΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Τα δικαιολογητικά και τεchnοοικονομικά στοιχεία του άρθρου αυτού αφορούν όλα τα είδη των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του Ν. 3299/2004.

Δικαιολογητικά 1 έως 13 βλέπε παράρτημα 1.

1. Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού (παράβολο) σύμφωνα με την σχετική κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης.
2. Το Ειδικό Ερωτηματολόγιο που διανέμεται από τις αρμόδιες για την παραλαβή των αιτήσεων Υπηρεσίες συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου ή όσους θα συμμετάσχουν στον υπό σύσταση φορέα της επένδυσης.

3. Οικονομοτεχνική μελέτη της επένδυσης (σχετικό υπόδειγμα διανέμεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες) που να περιλαμβάνει :

α) Γενικά πληροφοριακά στοιχεία του φορέα της επένδυσης με βάση το καταστατικό αυτού ή όσων θα συμμετάσχουν στον υπό σύσταση φορέα

β) Στοιχεία δραστηριότητας της ήδη σε λειτουργία υφιστάμενης επιχείρησης και ανάλυση της οικονομικής κατάστασης αυτής των τριών (3) τελευταίων ετών. Ανάλυση λογαριασμού εκμεταλλεύσεων και αποτελέσματα χρήσεως Ποσοτική εξέλιξη παραγωγής και πωλήσεων Ανάλυση κύκλου εργασιών Αναλύσεις βασικών πρώτων υλών Αποθέματα ετοιμών προϊόντων Ανάλυση συνολικού κόστους πωληθέντων

γ) Αναλυτική περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου.

δ) Αναλυτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας.

ε) Τεχνικά στοιχεία και σχέδια κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού γραμμών παραγωγής καθώς και ειδικών εγκαταστάσεων (υφισταμένων και προβλεπομένων) συνοδευόμενα από πρωτότυπες προσφορές προτιμολόγια και prospectus ενός ή περισσότερων προμηθευτικών ή κατασκευαστικών οίκων για το σύνολο των επενδυτικών δαπανών αναλυτικά και κατά κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3299/2004.

στ) Οικονομικά στοιχεία (Ανάλυση προβλεπόμενων οικονομικών αποτελεσμάτων για την πρώτη πενταετία λειτουργίας της εξεταζόμενης μονάδας). Ανάλυση κύκλου εργασιών Αναλύσεις ποσοτικές βασικών πρώτων και βοηθητικών υλών και προμήθειες υλικών. Ανάλυση παραγωγικής δυναμικότητας, κόστους παραγωγής, τεχνολογίας και ποιότητας. Λογαριασμοί εκμεταλλεύσεως και αποτελέσματα χρήσεως. Χρηματοοικονομική κατάσταση (ρευστότητας, δραστηριότητας, διάρθρωση και αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, κερδών)

ζ) Στοιχεία αγοράς.

η) Τεκμηριωμένη ανάλυση σχετικά με τις δημιουργούμενες κατά ειδικότητα νέες θέσεις

πασχόλησης και τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε .) στην επιχείρηση σύμφωνα με την προτεινόμενη για υπαγωγή επένδυση της. Ανάλυση του ενισχυόμενου κόστους απασχόλησης.

θ) Στην περίπτωση που η οικονομοτεχνική μελέτη αφορά επενδυτικό σχέδιο, συνολικού κόστους άνω των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ, υπογράφεται από

- i. Οικονομολόγο, μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) ή αντιστοίχου Οργανισμού Κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωση,
- ii . Μηχανικό, εξειδικευμένο στο κύριο αντικείμενο της επένδυσης, μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και

- iii. Γεωτεχνικό, κατά περίπτωση, και όπου απαιτείται από το αντικείμενο της επένδυσης, μέλος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας. Στοιχεία των ανωτέρω με τον αριθμό του φορολογικού τους μητρώου (Α.Φ.Μ.) και τον αριθμό μητρώου των αντίστοιχων Επιμελητηρίων θα πρέπει να αναγράφονται στην υποβαλλόμενη μελέτη. Κατά περίπτωση η τεχνοοικονομική μελέτη πρέπει, επίσης να περιλαμβάνει :

- α) Αναλυτική περιγραφή της παραγωγής προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας και τεκμηρίωση αυτών με στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση των κριτηρίων για τον χαρακτηρισμό των προϊόντων και των υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

- β) Αναλυτικά περιγραφή της παραγωγής νέων προϊόντων σύμφωνα με τα οριζόμενα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό των προϊόντων αυτών.

- γ)Αναλυτική επί μέρους περιγραφή της ανάπτυξης λογισμικού σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην κανονιστική απόφαση για τον καθορισμό των προδιαγραφών των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού.

- δ)Αναλυτική επί μέρους περιγραφή των επενδύσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα σύμφωνα με το υπόδειγμα της οικονομοτεχνικής μελέτης .

- ε) Αναλυτική επί μέρους περιγραφή των επενδύσεων ενεργειακού χαρακτήρα.

- στ)Αναλυτική επί μέρους περιγραφή των επενδύσεων ανάπτυξης τεχνολογιών, βιομηχανικών σχεδίων και εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας.

4. Ειδικό παράρτημα με αναλυτική περιγραφή, στοιχεία, και δικαιολογητικά, που θα τεκμηριώνουν την βαθμολογία της επενδυτικής πρότασης σύμφωνα με τα κριτήρια υπαγωγής του άρθρου 6 του Ν. 3299/2004, όπως θα εξειδικευθούν με την σχετική κανονιστική απόφαση.

5. Έγκριση Τράπεζας για την χορήγηση δανείου χρηματοδότησης της επένδυσης με τους βασικούς όρους χορήγησης του δανείου όπως:

- α) Το ύψος του δανείου και το συνολικό κόστος της επένδυσης.

- β)Τη διάρκεια του δανείου

- γ)Το επιτόκιο

- δ)Τη περίοδο χάριτος

- ε)Τις εξασφαλίσεις για τη παροχή του δανείου.

6. Σχέδιο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης για την περίπτωση ενίσχυσης τμήματος ολοκλήρου του επενδυτικού σχεδίου με το συγκεκριμένο είδος κινήτρου.

7. Στοιχεία τεκμηρίωσης της δυνατότητας κάλυψης, από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση καθώς και του κεφαλαίου κίνησης αυτής.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής :

Αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων και εντύπων Ε9, βεβαιώσεων εξαμηνιαίας κίνησης τραπεζικών λογαριασμών, βεβαιώσεις κατοχής ομολόγων, μετοχών, κλπ προκειμένου για φυσικά πρόσωπα μετόχους ή εταίρους υπό σύσταση ή υφιστάμενων εταιρειών οι οποίες θα είναι φορείς των προτεινόμενων επενδύσεων. Ισολογισμοί ή Λογιστικές καταστάσεις της τελευταίας πενταετίας καθώς και ισοζύγια τελευταίου μηνός για τα νομικά πρόσωπα μετόχους ή εταίρους υπό σύσταση ή υφιστάμενων εταιρειών οι οποίες θα είναι φορείς των προτεινόμενων επενδύσεων Ισολογισμοί ή Λογιστικές καταστάσεις τελευταίας πενταετίας καθώς και ισοζύγιο τελευταίου μηνός των υφιστάμενων εταιρειών οι οποίες είναι φορείς των προτεινόμενων επενδύσεων. Χορήγηση δανείου για την κάλυψη του 25% του κόστους της επένδυσης μόνο για το καθεστώς επιδότησης της δημιουργούμενης απασχόλησης.

8. Στοιχεία τεκμηρίωσης των θέσεων απασχόλησης (υφιστάμενων και νέων).

α) Ο αριθμός του μόνιμα απασχολούμενου προσωπικού κατά τα 2 τελευταία έτη συνολικά και κατά βάρδια ή εποχιακά, συνοδευόμενη από τις θεωρημένες καταστάσεις προσωπικού της Επιθεώρησης Εργασίας και του Ι.Κ.Α. Η υποβολή της δήλωσης αυτής αφορά μόνο τις περιπτώσεις υφιστάμενων επιχειρήσεων.

β) Ο αριθμός της προβλεπόμενης απασχόλησης σε νέες θέσεις μόνιμης απασχόλησης συνολικά και κατά βάρδια η εποχιακά.

9. Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, όπως ισχύει, από τον φορέα της επένδυσης ή όσων θα συμμετάσχουν στον υπό σύσταση φορέα, με την οποία να δηλώνεται :

α) Η μη πραγματοποίηση των επενδυτικών έργων πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στις διατάξεις του Ν.3299/2004. Η δήλωση αυτή δεν υποβάλλεται στην περίπτωση υποβολής αίτησης από επιχειρήσεις που σχεδιάζουν να υλοποιήσουν επενδύσεις σε μονάδες που έχουν πληγεί από φυσικά φαινόμενα.

β) Ότι το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο ή μέρος αυτού δεν έχει υπαχθεί για την παροχή ενισχύσεων από τον Ν.3299/2004 ή τον Ν.2601/98 ή από άλλη πηγή.

γ) Ότι το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να αφορά παραγωγή προϊόντων ομοίων με αυτά του υπαχθέντος επιχειρηματικού σχεδίου στις διατάξεις του Ν. 1892/90 ή του Ν.2601/98 ή του Ν. 3299/2004 και του οποίου η υλοποίηση βρίσκεται σε εξέλιξη.

δ) Ο αριθμός των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί για λογαριασμό του ιδίου φορέα στις παρεχόμενες ενισχύσεις του Ν.1892/90 ή του 2601/98 ή του Ν. 3299/2004 και υποβολή φωτοαντιγράφων όλων των αποφάσεων υπαγωγής, ολοκληρώσεως και λειτουργίας με τις τυχόν τροποποιήσεις τους.

ε) Ο τρόπος που θα καλυφθεί η ίδια συμμετοχή στην επένδυση και θα χρηματοδοτηθεί το κεφάλαιο κίνησης .

στ) Ότι εάν η εταιρεία δεν υφίσταται και υπάρχει υποχρέωση από τον Νόμο για σύσταση θα υποβάλλεται δήλωση όπου θα δηλώνεται η νομική μορφή και η σύνθεση του κεφαλαίου της.

10. Συμπλήρωση υποδείγματος δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων (Μ.Μ.Ε.) επιχειρήσεων για τον χαρακτηρισμό αυτών, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2003/ C 118/03).

13. Συμβάσεις μεταφοράς τεχνολογίας, KNOW HOW όπου θα αναφέρεται η παραχώρηση αδειας , το είδος της τεχνολογίας , οι πληρωμές, η διάρκεια της σύμβασης κλπ.

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΘΕΣΕΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.

1. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86 του φορέα της επένδυσης που να αναφέρεται :

Στον αριθμό της προβλεπόμενης απασχόλησης σε νέες θέσεις μόνιμης απασχόλησης ανά κατηγορία μισθολογικού κόστους συνολικά και κατά βάρδια ή εποχιακά μετά την ολοκλήρωση του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου και για μία τριετία.

2. Ανάλυση του μισθολογικού κόστους απασχόλησης των νέων θέσεων εργασίας(μονίμων, εποχιακών και μερικής απασχόλησης)

Άρθρο 3

1. Τα παραπάνω δικαιολογητικά και στοιχεία δεν μπορούν να αντικατασταθούν με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, όπως ισχύει, εκτός των οριζομένων στην παρούσα απόφαση.

2. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση και στις λοιπές διατάξεις του Ν. 3299/2004 ή η οικονομοτεχνική μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση της επένδυσης, δεν συνιστούν αίτηση υπαγωγής, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της αρμόδιας Υπηρεσίας.